Biblioteka
1

MŪSŲ PASTOGĖ

Australian Lithuanian Weekly
Registered by Australia. Post Publication No NBH 0698

XXXV-ji metai — Kaina / Price 50 c. — 21.5.1984 Nr. 19 (1838)

SPORTAS IR POLITIKA

Kai 1980 metais Amerika paskelbė boikotą Maskvos olimpijadai dėl sovietų invazijos į Afganistaną, rusai paleido visu garsu propagandą, kad sportas nemaišytinas su politika. Šito šūkio pasigavo daugelis ir laisvojo pasaulio sportininkų ir nepaisydami savo kraštų vyriausybių nusistatymo iš paskutiniųjų veržėsi į Maskvos olimpijadą. Praktiškai iš vakariečių pusės paskelbtasis boikotas nuėjo niekais, nes sportininkams buvo svarbiau patenkinti savo įgeidžius, negu solidariai protestuoti prieš agresorių, užpuolusį mažą kaimyninę valstybę.

Šiais metais pasaulinė sporto olimpijada pramatyta Los Angeles mieste, Amerikoje, kuri prasidės liepos 28 d. Ir kaip tik šio mėnesio pradžioje Sovietų Sąjunga paskelbė, kad Sov. S-ga nedalyvausianti Los Angeles olimpijadoje, nes Amerika žaidynių metu negarantuoja sovietinių sportininkų saugumo, nepastosianti kelio priešsovietinėms demonstracijoms ir vilionėms pabėgti. Iš tiesų demokratiniam krašte demonstracijos nevaržomos, o su pabėgimais skaitosi ir patys sovietai, nes jeigu yra dažnų perbėgimų į vakarus ir iš pačios visagalės KGB institucijos, tai ką kalbėti apie kitas sritis.

Tačiau ne šičia šuo pakastas. Sovietai sportą ir pačią olimpijadą kaip tiesioginį ginklą pakėlė prieš pačią Ameriką ir ypač prieš jiems nepalankų Amerikos prezidentą R. Reaganą ir paskelbdami olimpijados boikotą tikisi nepalankiai pačius amerikiečius nukreipti prieš Reaganą, kad nebūtų perrinktas metų pabaigoje prezidentu. Ir čia yra tiesioginis šio olimpijados boikoto taikinys. Kiti aiškina, kad sovietai tuo nori atsikeršyti Amerikai už Maskvos olimpijados boikotą, bet tai joks argumentas, nes reikalas jau seniai pamirštas, o pats amerikiečių skelbtas Maskvos olimpijados boikotas nedavė siektų pasekmių ir jo Maskva anuo metu beveik nejuto.

Būdinga dar ir tas, kad šiuo boikotu Maskva parodė, kaip kietai Maskva savo rankoje ir kontrolėje laiko visą sovietinį bloką su visais satelitais, ir, kap matėme, tariamai laisvos "socialistinės" valstybės visos kaip viena prisidėjo viena po kitos prie boikoto. Žinoma, tas vyksta prievartos keliu, nors Vakarai iš to galėtų ir turėtų gerokai pasimokyti ir kaip tik savo saugumui.

Šauksmas iš liepsnų "Laisvės Lietuvai!"
P. Gasparonio skulptūra R. Kalantai atminti

Australijos Baltų Taryboje

Baltų Taryba daugiausiai rūpinasi užsienio politikos reikalais. Atakuojama Australijos federalinė vyriausybė viešuose pasaulio politiniuose forumuose protestuoti dėl žmogaus teisių pažeidinėjimų Pabaltijo kraštuose ir reikalaujant Pabaltijo klausimą kelti Jungtinėse Tautose. Tarybos pastangomis Australijos atsargos karių organizacijos (RSL) pirmininkas Sir. William Keys kaip tik visos lygos vardu parašė raštą Jungtinių Tautų Dekolonizacijos K-to pirmininkui primindamas reikalą prašant tų tautų laisvo apsisprendimo. Jo raštą skelbiame ištisai originalo kalboje.

Baltų Taryboje Liet. Bendruomenę atstovauja ALB Krašto Valdybos narys p. K. Stašionis. Tarybai pirmininkauja latvis Mr. J. Ritenis.

Taip pat Baltų Taryba gegužės 30 d. ruošia Canberroje Parlamento tūmuose priėmimą - susitikimą su vadovaujančiais vyriausybės asmenimis — ministeriais, senatoriais ir parlamentarais.

Your Excellency,

I write on behalf of the War Veterans of Australia as the National President of the largest veterans' group, to place before you the plight of the people of the three Baltic Nations, Estonia, Latvia and Lithuania.

In 1940, these Sovereign States were occupied by the Soviet Union then subsequently by Nazi Germany and again, by the Soviet Union and since that time, have been denied any prospects of eventually attaining their independence.

Their right to self-determination and sovereignty has been recently reaffirmed by the European Parliament in response to a joint appeal by a group of freedom-fighters from all the three subjugated Nations. The failure of the United Nations to take some positive action is a classic example of double standards on the part of that body and is an indictment of all those nations who now enjoy freedom and who have failed to act.

You, Sir, know what it is to be colonized and you also know the great joy and exultation that comes from eventually achieving freedom and independence.

On behalf of the veterans of Australia, I urge you to use your very considerable power in the United Nations General Assembly, to bring moral pressure to bear on the Soviet Union with the objective of seeking independence for these three captive nations. I would be grateful to hear from you when you have time to respond to my correspondence.

With all good wishes.
Yours sincerely,

Sir William Keys
National President.

His Excellency,
Mr. Abdul G. Koroma,
Ambasador of the Republic of Sierra Leone,
Chairman of the United Nations Special Committee on the Implementation of the Declaration on Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples, 57 East 64th St., New York, N.Y. 10021.

ALB Krašto Valdyboje

KRAŠTO TARYBOS RINKIMAI

ALB Krašto Tarybos kadencija baigiasi šių metų gale. Krašto Valdyba pasiremdama ALB Statuto 9-13 paragrafais skelbia sekantį Krašto Tarybos Atstovų skaičiaus nustatymą ir rinkimų tvarką.

1. Krašto atstovų skaičius iš apylinkių ir seniūnijų.

Melbourne 14, Sydney 12, Adelaide 10, Perth 4, Canberra 4, Geelong 4, Brisbane 2, Hobart 2, Newcastle 2, Woolongong 1, Latrobe Valley 1, Sale 1, Gold Coast 1.

2. Krašto Tarybos atstovų rinkimų tvarka

(i) Apylinkių Valdybos bei seniūnijos turi pravesti Krašto Tarybos atstovų rinkimus iki rugsėjo 15 d.

(ii) Į Krašto Tarybą gali būti renkami bendruomenės nariai, turį 18 metų ir susimokėję $ 2 lietuvio mokestį.

(iii) Apylinkių valdybos ir seniūnijos dar prieš rinkimus kviečiamos sudaryti kandidatų sąrašus, kurie pasižada dalyvauti suvažiavime ir gauti jų raštiškus sutikimus būti renkamais į Krašto Tarybą.

(iv) Rinkimai pravedami slaptu balsavimu; balsams skaičiuoti išrenkama Mandatų Komisija susidedanti iš 3-jų narių.

(v) Susirinkimui vadovauja Apylinkės Valdybos pirmininkas ir sekretoriauja Valdybos sekretorius.

(vi) Pravedus rinkimus, apylinkės valdybos ar seniūnai sudaro išrinktų Krašto Tarybos atstovų sąrašus su jų adresais ir persiunčia juos Krašto Valdybai iki spalio 1 d.

(vii) Išrinktam Krašto Tarybos atstovui apylinkės valdybos bei seniūnijos išduoda pažymėjimą, kad jis atstovauja tą apylinkę ar seniūniją ir yra pilnateisis Krašto Tarybos atstovas. Tas pažymėjimas reikalingas įteikimui Mandatų Komisijai Canberroje Krašto Tarybos atstovų registracijos metu.

(viii) Krašto Valdyba, gavusi iš visų apylinkių bei seniūnijų išrinktų Krašto Tarybos atstovų sąrašus, paskelbs datą, kada senoji Krašto Taryba baigia savo kadenciją ir naujoji pradeda darbą.

V. Bukevičius
ALB Krašto Valdybos pirmininkas

V. Augustinavičius
sekretorius

***

Su toje šalyje pavasariu prasidėjo didesnis aktyvumas Afganistano frontuose. Ypač didelę iniciatyvą parodė užpuolikai sovietai. Daugely laisvės kovotojų kontroliuojamų sričių puola sovietų gerai ginkluotos jėgos su bombonešiais ir šarvuotais helikopteriais. Bet šita ofensyva laisvės kovotojų moralės nepalaužė.

***

Tarpusavio bendravimas

Tęsiame aname Mūsų Pastogės Nr. pokalbį - užuominas apie lietuvybės išlikimą išeivijoje. Aną kartą kalbėta apie skaitybą kaip galingą veiksnį lietuvybės išlikimo vyksme. Skaityba ne vien dėl to, kad jaunas žmogus mokėtų tik lietuviškai skaityti, bet pačioje skaityboje - knygose, spaudoje skaitantysis visados atras tas mūsų tautinės kultūros, sąmoningumo šaknis, ko neįmanoma perduoti kita kalba ir kitokioje spaudoje ir ko nesuteikia visumoje nei šeima, nei mokykla.

Antras lietuvybės išlikimo būdas arba kelias išeivijoje yra tarpusavio bendravimas. Šitą momentą esame patys patyrę vos tik atvykę į Australiją. Atsimename, kaip šiame svetingame krašte pradžioje buvo viskas svetima. Su kokiu godumu gaudėme kiekvieną žinią apie atvykusius lietuvius, apie jų apsistojimą ir kaip juos pasiekti. Neturėjome mašinų, bet valdiškomis priemonėmis - traukiniais, autobusais - stengėmės bet kokia kaina pribūti ten, kur yra susirinkusių būrelis lietuvių. Netrukus atsirado spauda, ir susižinojimas palengvėjo. Šito buvo siekta ir ieškota stengiantis pabūti drauge su savaisiais, pasiguosti, pasitarti darbo ir įsikūrimo galimybėmis, pasidžiaugti savųjų artumu ir šilta nuotaika. Tas ir kaip tik tas motyvas skatino kuo greičiau steigti lietuviškus veiklos vienetus, kad kuo dažniau susieitume ir pagyventume lietuviškoje dvasioje ir atmosferoje. Anais laikais niekam nešovė į galvą, kad tokie subuvimai ir suartėjimai ateityje gali būti būtini ir ypatingai reikšmingi ne tik mums, bet ir mūsų vaikams.

Deja, per daugiau kaip trisdešimt metų įsigyvenus, pramokus kalbėti vietine kalba ir net įsigijus kitataučių draugų tasai tarp savųjų bendravimas gerokai atvėso, nes daugelis įsitikino, kad ir nepalaikant ryšių su savo tautybės žmonėmis galima patogiai gyventi ir su vietiniais susigyventi.

Per tą kritišką laiką augo ir brendo mūsų jaunoji karta ir jau neišgyvenusi savų tautiečių artumo ir pasiilgimo, naturaliai įsijungė į vietinę aplinką ir taip lietuviški santykiai ir reikalai jiems atsidūrė visai šalutinėje vietoje. Gerai dar, kad kai kuriose šeimose bent namuose buvo kalbama lietuviškai arba progomis užsimenama apie lietuvybę. Betgi daugelis lietuvių šeimų vos tik vaikui grįžus iš gatvės ir pradėjus kalbėti svetimu liežuviu, tuoj pat ir patys tėvai prie jo taikėsi ir taip iš namų lietuvių kalba buvo stumiama laukan. Tiesa, kiti iš įsibėgėjimo dar dalyvaudavo lietuviškuose subuvimuose, net vėlėsi į tautinę veiklą, bet namuose nesistengė atstatyti griūvančios lietuvybės. Ir taip susiklojo, kad tėvai sau, vaikai irgi sau.

Susieiti kaip galint dažniau draugėn su savais tautiečiais yra galinga priemonė ir būdas išlaikyti ir net plėsti tautinę sąmonę. Juk kur gi kitur viso to pasisemsi? Pas kaimynus australus ar kitataučius? Kitataučių subuvimuose ar kokiuose susirinkimuose? Vietinėje spaudoje? Ne. Tuo keliu einant tegalima tik save prarasti. Pats tikrasis būdas tautiniai išsilaikyti ir net stiprėti yra nuolatinis bendravimas su savais tautiečiais. Žinoma, per ilgesnį laiką ir savųjų tarpe išsisemia kalbos, skiriasi nuomonės bei pažiūros, kyla pagrįsti ir nepateisinami vaidai, bet tas kyla kaip tik dėl lietuviškų reikalų, kas žadina tautiečio sąmonės budrumą ir skatina daugiau domėtis ir gilintis lietuviškais reikalais. Lygiai tas pats ir su jaunąja karta. Jeigu jaunieji būtų iš mažens skatinami ir verčiami kuo daugiau bendrauti su savo meto lietuvišku jaunimu, taip susitikę tarp kitų dalykų iš kalbos užkliudytų ir lietuviškus reikalus, jau būtų jaunam iki kito susitikimo apie ką pagalvoti. Ir tai būtų tautinės sąmonės užuomazga. Juk niekur kitur jaunas žmogus apie lietuviškus reikalus neišgirs ir jo dėmesio nesužadins. Ir kaip tik lietuviškuose subuvimuose arba bendravime su savaisiais yra tiesioginis kelias ugdyti tautinę sąmonę.

Mūsų vyresnieji gal instinktyviai statė tautinius namus atskirose kolonijose, steigė lietuviškus centrus, kad palengvinus tautiečiams netrukdomai susieiti ir pabendrauti. Gaila, ir tie įsteigtieji centrai - lietuvių namai pamažu vis tuštėja, o juose jaunimo retai kada besimato. O turėtų būti kaip tik priešingai, nes tik lietuvių namuose įmanomas lietuviškas gyvenimas ne tik pramoginiais atvejais, bet ir kasdienybėje turint minty, kad kiekvienu kartu tokioje vietoje sutiksi lietuvį, su kuriuo besikalbėdamas gali tautiniai sustiprėti netgi ir besiginčydamas.

Taip ir atgyja pradžioje gyvai pasireiškęs ilgesys pabendrauti su savaisiais, tik šį kartą tų susitikimų motyvai gal ir kitokie, bet esmėje tie patys. Lietuviu išliksi arba išaugsi pirmiausia tik bendraudamas su lietuviais, nes čia vystosi ir plečiasi tautinis sąmoningumas ir jame brendimas. Kiek yra pasklidusių lietuvių, dingusių iš lietuviško horizonto jau nekalbant apie jaunuosius! Jeigu taip būtų buvęs išlaikytas bendravimo ir santykiavimo su lietuviais ryšys, šiandie gal iš viso netektų kalbėti apie nutautėjimo pavojus. *(v.k.)*

PADĖKA

Balandžio 27 d. Sydnejuje mirus mūsų brangiam tėvui Česlovui Liutikui, paskutinį kartą jį atsisveikinti susirinko labai daug jo draugų, bičiulių ir artimųjų koplyčioje, bažnyčioje ir kapuose. Nuoširdi padėka visiems.

Dėkojam Msnr. P. Butkui už atlaikytas gedulingas pamaldas ir tartą gražų žodį, garbės sargyboje prie karsto stovėjusiems jo draugams ir uniformuotiems sporto klubo Kovo atstovams, chorui, krematoriume kalbėjusiems organizacijų atstovams ir pavieniams velionio draugams, visiems išreiškusiems mums užuojautų spaudoje ir privačiai iš Sydnejaus, Adelaidės, Hobarto, N. Zelandijos, Amerikos ir Europos.

Taip pat ačiū visiems, užpirkusiems mišias, gėles, ir vietoj jų mūsų brangaus tėvo atminimui pinigais aukojusiems paskiroms lietuviškoms institucijoms.

Reikšdami visiems nuoširdžią padėką giliam liūdesy

Jurgis, Nata Liutikai

Žinios

Krizė tarp D. Britanijos ir Libijos laikinai pasibaigė: abi valstybės nutraukė diplomatinius ryšius ir uždarė savo ambasadas. Krizė prasidėjo, kai prie Libijos atstovybės Londone grupė arabų demonstravo ir iš ambasaros pasipylė kulkosvaidžių ugnis, kurios pasekoje žuvo viena britė policininkė ir sužeista 10 demonstrantų. Britai apsupo atstovybę reikalaudami žudiko, bet tas nesirodė ir anglų vyriausybei pareikalavus visus apleisti Angliją be abejo išvyko ir žudikas. Tuo pačiu Libijos Tripoly buvo izoliuota Britanijos ambasada. Aiškinant incidentą Libijos diktatorius Gadafi viešai pareiškęs, kad patys britai nužudę savo policininkę tuo norėdami išprovokuoti konfliktą. Tuo pareiškimu nutraukti diplomatiniai santykiai. Abiejų ambasadų pareigūnai išvyko be trukdymų.

***

Kai 1972 m. buvo nutraukti ryšiai su Sov. S-ga ir iš Egipto išvaryti sovietų diplomatai ir apie 17.000 sovietinių darbuotojų ir instruktorių dabar vėl ryšiai tarp Egipto ir sovietų atnaujinti ir vystomi tarp abiejų kraštų prekybiniai ryšiai. Greičiausiai bus atstatyta pilni diplomatiniai santykiai.

***

Sovietai Rytų Vokietijoje dėsto naują branduolinių raketų seriją, nukreiptą į Vak. Europą tuo norėdami atsverti amerikiečių išdėstytas. Kokio galingumo ir rūšies tos sovietų raketos neišaiškinta.

***

Plyšys tarp Kinijos ir Sov. Sąjungos dar labiau atsivėrė, kai Maskva nepriėmė Kinijos delegatų pasitarti dėl abiejų kraštų santykių sunormavimo.

***

NSW Valstijoje pakeliamas 6% mokestis už vandenį. Palyginamai vanduo ir taip buvo brangus, bet valstijos vyriausybė, keldama pensijas ir nedirbantiems pašalpas spaudžia pačius gyventojus pridėtiniais mokesčiais.

Mūsų šeimos didžiam prieteliui

A.A.

ČESLOVUI LIUTIKUI

mirus, dukrelę Nataliją ir sūnų Jurgį skausmo valandose giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Petronėlė, Klemensas, Virginija
ir Vaidas Stankūnai, Brisbane

Syd. Lietuvių Klubo Bibliotekos vedėjui

A.A.

ČESLOVUI LIUTIKUI

mirus, giliai užjaučiame dukrą Nataliją ir sūnų Jurgį ir visus artimuosius.

Emilija ir Aleksas Zinkevičiai

A.A.

ANASTAZIJAI KLEMENIENEI

mirus, jos dukterį Nijolę, žentą Alan Chan ir šeimą giliai užjaučia ir liūdi

Danguolė, Arminas Šepokai
ir šeima

Kompozitoriui

ANTANUI RAČIŪNUI

mirus, jo žmonai Evelinai, sūnums Juliui ir Leonui su šeimomis ir visiems artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Regina Ratienė ir
dukra Ramona Rataitė

Syd. Lietuvių Namuose

KONRADO KAVINĖ

Sydnejaus Skautų Židinio surengta naujovė klube — Konrado Kavinė gegužės 12 d. tikrai praėjo su dideliu pasisekimu. Lietuvių klubo valdyba nuoširdžiai dėkoja židiniečiams ir jų talkininkams, ir visiems dalyviams, kurie savo darbu ir atsilankymu sustiprino klubo veiklą ir materialiai ir moraliai.

Šio vakaro įplaukos grynais pinigais į klubo kasą viršijo $ 900. Gražus pavyzdys visiems! Maža saujelė entuziastų - padaro didelius dalykus. Visiems tikrai nuoširdi klubo valdybos padėka.

PASKOLŲ — AUKŲ VAJUS

Skelbiame tolimesnes pavardes prisidėjusių prie vajaus.

AUKOJO: prof. A. Kabaila $ 250, V. Lozoraitis $ 100, kun. Dr. P. Bačinskas (Brisbane) $ 20. Aukojo per Sydnejaus Skautų Židinį: E. Bernaitienė (Adelaide) $ 50, Dr. E. Šurnienė (Melbourne) $ 20 ir A. Kramilius $ 10.

SKOLINO neimdami nuošimčių: A. Jakštas $ 100.

Visiems nuoširdi padėka. Aukos ir paskolos priimamos bet kokio dydžio. Pinigus ar čekius siųsti Lithuanian Club Ltd. vardu.

Kviečiame visus, pavienius tautiečius ir lietuviškas organizacijas, investuoti savo santaupas Lietuvių Namuose — Lietuvių Klube. Savo investacija palengvinsite klubo dabartinę veiklos eigą, o tuo pačiu remsite ir lietuvišką veiklą. Jūsų pinigai yra saugūs. Jie yra garantuoti klubo turimu turtu, kurio vertė yra 3-4 kartus didesnė negu paskolų dydis. Kiekvienas jūsų paskolintas doleris yra užtikrintai garantuotas 3-4 doleriais nekilnojamo turto verte. Kviečiame visus mielus tautiečius ir lietuviškas organizacijas investuoti Lietuvių Klube. Dėl tolimesnių informacijų ir sąlygų, prašome kreiptis į Klubo Valdybą.

Sydnejaus Lietuvių Namų
Informacija

MES UŽIMAME PARYŽIŲ!

PAMALDOS UŽ LIETUVĄ NOTRE DAME KATEDROJE

Kovo 24 dieną Vasario 16 gimnazijos choras išsirengė keliauti į Prancūzijos sostinę - Paryžių. Buvome kun. J. Petrošiaus pakviesti giedoti Notre Dame katedroje. Prancūzijos lietuviams buvo ypatinga diena - maldų diena už Lietuvą bei šv. Kazimiero Lietuvos globėjo 500 m. mirties jubiliejaus paminėjimas.

Ilgai, ilgai važiavome mokyklos mėlyname autobusiuke ir dar viena mašina. Deja, tik aštuoni mokiniai galėjo važiuoti, t.y. aštuoni stipriausi balsai, nes neturėjome pakankamai pinigų išsinuomoti didelį autobusą. Visos tik kikenome ir buvome geroje nuotaikoje. Važiavo ir mokyklos direktorius A. Šmitas su žmona, choro vadovas A. Paltinas su žmona ir Br. Lipšienė. Buvo labai smagi kompanija.

Paryžiaus šviesos pasimatė vėlai vakare. Visų akys įsmeigtos į langą: "Kur tos madingos ponios su pudeliais?" galvojau sau. Pagaliau suradome nakvojimo vietą - prie Bastille paminklo. Pasitiko mus kun. Petrošius šiltu šypsniu. Pavaišino jis mus prancūzišku vynu bei kitais skanumynais. Tą naktį po ilgos ir varginančios kelionės nuėjome su noru miegoti. Visos mergaitės miegojo viename kambaryje. Ot, tai buvo juoko - viena užknarkia, kita pamurma, o kita nesustoja vartytis.

Sekmadienį, kovo 25 d. anksti atsikėlėme ir ėjome apžiūrėti Paryžiaus muziejų - Centre Pompidou ir Louvre. Nustebau! Juk stovėjau priešais da Vinci bei kitų garsiųjų menininkų paveikslus. Vaikščiojome po miestą ir stebėjomės Paryžiaus gražia atchitektūra. Toks gražus, spalvingas miestas, nors buvo lietinga ir miglota .

Po pietų, parepetavę giesmes, "Kaip grįžtančius namo paukščius" ir "Marija, Marija", jau skaudančiom kojom ėjom į katedrą. Lietuviški tautiniai rūbai kaip ir prieš tris savaites Romą puošė, taip ir dabar Paryžių. Visi tik domėdamiesi žiūrėjo ir klausė iš kur mes.

Notre Dame katedroje laukėme gerą pusvalandį zakristijoje, kol šv. Mišios prasidėjo. Tiek daug kunigų ir klapčiukų! Nusivedė mus ir pasodino už altoriaus, prie Paryžiaus katedros choristų. Buvo mums didelė garbė, nes mūsų buvo mažai, o jų tiek daug. Ir jie puikiai giedojo. Tikrai profesionališkai!

Katedroje buvo susirinkę apie 5000 maldininkų, kurių tarpe buvo ir Paryžiaus lietuvių. Daugumas lietuviu buvo pasipuošę tautiniais rūbais arba kokia nors spalvinga tautine juosta. Šv. Mišias prancūziškai atnašavo Paryžiaus arkivyskupas kardinolas Jean Marie Lustiger. Jam asistavo kun. Petrošius ir apie 20 Rytų Europos kunigų. Kardinolas kalbėjo apie Lietuvos krikščionis, kurie yra ištikimi Dievui ir savo tikėjimui. Kun. Svarinsko ir kun. Tamkevičiaus vardai nuskambėjo po šios katedros skliautais. Kardinolas taip pat paminėjo, kad šiemet lietuviai švenčia savo globėjo šv. Kazimiero 500 m. mirties jubiliejų. 1958 m. Paryžiuje buvo suruoštas minėjimas ir iškilmingos pamaldos šv. Kazimiero 500 m. gimimo proga. Šv. Mišių aukas nešė Prancūzijos lietuvių jaunimas ir maldas už Lietuvą skaitė jaunuolis Vytas Bačkis. Atrodo, kad mūsų gimnazijos choras irgi neblogai pagiedojo, nes pamaldom pasibaigus katedros maldininkai bei choristai reiškė susižavėjimą šių giesmių melodingumu.

Po šv. Mišių Vasario 16 gimnazijos mokiniai ir mokytojai turėjo progos susitikti ir pasikalbėti su arkivyskupu kardinolu Lustiger. Kardinolas laisvai kalba vokiškai, tai nebuvo sunkumų su juo susikalbėti: tik mums užsieniečiams, nesuprantantiems vokiškai, buvo nelengva! Jis nustebo sužinojęs, kad mūsų tarpe yra mokinių iš įvairių kraštų — JA V-bių, Australijos, Vokietijos ir net neseniai iš Lietuvos atvykusių.

Išalkę, bet nepervargę, nuėjome pas kun. Petrošių. Ten jis suruošė svečiams šaunų priėmimą. Vaišėse dalyvavo Prancūzijos LB pirmininkas p. Tomkus, R. Bačkis su šeima, keletas svečių iš Čikagos ir kiti Paryžiaus lietuviai. Sužinojau, kad Paryžiuje yra mažai žmonių, kurie laisvai lietuviškai kalba. Gražu, kad ir tie, kurie netaip gerai lietuviškai kalba, atvyko su mumis pabendrauti tą vakarą.

Pirmadienio diena buvo vėl užimta apžiūrint miestą. Pamačiau Eifelio bokštą, Arc de Triomphe ir kitas garsias įžymybes. Įsėdant į autoabusiuką, važiuoti atgal į gimnaziją, pamačiau vėl kun. Petrošiaus šypsnį. Šį sykį, maniau, kad jis šypsosi kadangi mes išvažiuojame. Vargšas, turbūt, visas tris dienas nemiegojo! Norėčiau padėkoti jam, kad mus visus taip gražiai ir šiltai priėmė, o taip pat mūsų direktoriui A. Šmitui, kurio nervus mes turbūt beveik sugadinome ypač šnekėdamos "prancūziškai" lietuviškais žodžiais.

Danutė Baltutytė
Vasario 16 gimnazijos
mokinė

Vasario 16 Gimnazijos grupė mokinių Paryžiuje prie Notre Dame. Pirmoji iš dešinės mūsų bendradarbė D. Baltutytė, už jos gimnazijos direktorius A. Šmitas. Antras iš kairės Prancūzijos Liet. B-nės pirm. kun. J. Petročius. Nuotrauka M. Šmitienės

STAIGMENA

STEPAS ZOBARSKAS — Tęsinys

Povilas ištiesė rankas ir vėl ją apkabino. Veronika tylėjo. Šį kartą ji nebestūmė Povilo nuo savęs, bet sėdėjo atsišliejusi sofos, užsimerkusi, sunkiai alsuodama.

— Žinotum, Verute, kaip aš stingu tavo grožio, tavo švelnumo, tavo moteriško žavesio!

Nebuvo jokios abejonės, kad Veroniką stipriai veikė Povilo žodžiai, kuriuose buvo kažkas nauja ir kartu sena, atnešta iš laimingųjų jaunystės dienų. Muzikalu ir nostalgiška, kaip Schuberto "Neužbaigtoji simfonija".

Ir kai Povilas vėl pradėjo bučiuoti ją, šį kartą su didesne aistra ir įsijautimu, sakytum, būtų norėjęs atsiimti tai, kas buvo prarasta per tokią daugybę metų, Veronika tik sukuždėjo, daugiau instinkto veikiama, negu sąmoningo pasipriešinimo:

— Poviliuk, nereikia, ne...

Ji pati nežinojo, ką daranti. Ji duso iš laimės, kuri buvo bepripildanti šią akimirką.

Staiga, kažkas sukrėtė ją. Veronika atsimerkė. Povilo akys degė kaip ugnis. Ji pajuto karštį, kuris svilino jos skruostus. Tą momentą Povilas pasirodė jai svetimas, nematytas, net ne žmogus, o kažkas, kas griauna ir šluoja, kaip vidurvasario audra.

Kieme pasigirdo stiprus klegesys. Veronika suriko:

— Vaikai pareina!

Ji pašoko nuo sofos ir skubiai ėmė tvarkyti plaukus. Povilas dar tiesė rankas, sakytum, geismo apakintas, jis nebebūtų matęs, kas aplinkui dedasi, bet Veronika šiurkščiai atstūmė ji.

Netrukus prasivėrė durys. Vidun įsmuko du berniukai ir mergaitė. Pirmiausia jų akys nukrypo į svečią, kuris dabar sėdėjo ramut ramutėlis fotelyje ir šypsojosi.

Vaikų sugrįžimas nupurtė Veroniką kaip staigus šaltis. Tartum pažadinta iš gilaus miego ir vis dar negalėdama pažvelgti jiems į akis, sumurmėjo:

— Šitas ponas yra mūsų geras pažįstamas iš Lietuvos. Pasisveikinkit.

Pirmiausia prie svečio prisiartino pats jauniausias ("tuoj pažinsi karininko sūnų", pagalvojo Povilas) ir ištiesė skudurinį tigrą.

— Radau parke prie fontano, — pasigyrė vaikas. — Gražus?

Povilas turėjo nuduoti gėrą dėdę, kitos išeities nebebuvo.

— Labai gražus, — pritare jis, šypsodamasis.

— Sakiau, kad neneštum visokio šlamšto į namus! — Veronika nutvėrė vaikiūkštį, ir ištempė iš salono.

— O šitą man tėvelis nupirko! — Vidurinysis berniokas mosikavo paliai nosį metaliniu laiveliu.

— Nuostabus laivas! — gyrė Povilas. — Tikrai nuostabus. Ar tokiu laivu atplaukėt į Ameriką?

— O, mūsų laivas buvo daug daug didesnis! Labai didelis! — Berniokas apsuko ore ratą, norėdamas parodyti, kokiu milžinišku laivu jie atplaukė į Ameriką.

Vaikiūkštis dar kažką norėjo pasakyt, bet vyresnioji sesuo įrėmė kumštelius į nugarą ir nustūmė ji į prausyklą.

Pasilikęs vienas, Povilas klausėsi, kaip ūžė bėgdamas vanduo, kaip klykė mažasis skųsdamasis, kad muilas akis graužia. Paskui visi nutilo. Bet tiktai trumpai valandėlei. Išprausti ir sušukuoti, jie vėl išvirto iš praustuvės, ir vėl visi kambariai prisipildė klegesio. Povilas nervingai sukiojosi fotely, niršdamas, kad šitie pabaisos nepalieka jo vieno su Veronika.

Kai pagaliau jaunikliai susėdo už stalo ir pradėjo valgyti, Veronika sugrįžo pas svečią.

Povilas atsistojo ir pažvelgė į ją priekaišto pilnu žvilgsniu. Veronika nuleido rankas, truputį suglumusias akis.

— Netrukus reikės guldyt mažuosius, — pasakė ji patyliukais. — O mergaitė vėl prašys, kad padėčiau uždavinius spręsti. Ji tokia pat silpna matematikė, kaip ir aš, kai buvau jos metų.

Povilas pasiėmė apsiaustą, skrybėlę ir pabučiavo jos ranką. Jis vėl tebesilaikė kavalieriškai, tiktai raukšliukė ties kaire akim pradėjo dažniau trūkčioti.

Leisdamiesi laiptais žemyn, netarė viens antram nė žodžio. Prieš išeidamas į gatvę, Povilas paklausė:

— Kada dabar pasimatysim?

— Nežinau. Užeik kokį sekmadienį, kai Petras bus namie.

Nukelta į psl. 5

Pagarba darbuotojams

DR. ALEKSANDRUI MAURAGIUI 75 METAI

Dr. A. Mauragis

Gegužės 13 d. Sydnejuje gyvenąs ir iki šiandie plačiai besidarbuojąs visuose lietuvybės frontuose Dr. Aleksandras Mauragis sulaukė 75-rių metų. Jis yra gerai pažįstamas ne tik Sydnejuje ir visoje Australijoje, ir visame išeivijos lietuvių pasaulyje per savo veiklą, per savo brandžius rašinius visuomeniniais ir kultūriniais bei religiniais klausimais. Būdamas teisininkas padėjo sėkmingai spręsti daugelį socialinių ir visuomeninių klausimų, plačiai reiškėsi ne tik spaudoje, bet ir visame plačios apimties lietuviškame gyvenime. Ypač jo dėmesys buvo kreipiamas į skautus, ateitininkus siekiant, kad toji lietuviška sąmonė prigytų ir nenutrūktų jaunojoje lietuvių kartoje. Būdamas įsipareigojęs plačiuose lietuviškuos frontuose jis pajėgė išeivijos sąlygose išauginti pavyzdinga lietuvišką šeimą, kur jo vaikai ir vaikaičiai pozityviai reiškiasi lietuvių bendruomenėje.

Dr. Aleksandras Mauragis mūsų tarpe yra išskirtina asmenybė: jis visų pirma yra lietuvis visa savo esybe, ką jis savo darbais jau yra įrodęs - jo vaikai ir vaikų vaikai, daugumas jų jau subrendusiame amžiuje, vis tiek yra principingi lietuviai, neatitrūkę ir pilnai įsijungę į tautinį - bendruomeninį darbą. Iš kitos pusės Dr. A. Mauragis yra principingas ir giliai galvojantis katalikas, tačiau tiek tolerantiškas ir respektuojąs kito asmens skirtingus įsitikinimus, kad tas nekliudo jam bendradarbiauti ypač lietuviškoje veikloje ir įsigyti nuoširdžių draugų bei bičiulių. Šitas jo bruožas atskleidžia jį kaip plačios skalės asmenybę, kiekvienam atvirą ir prieinamą. Tačiau jis yra nenuolaidus lietuvybės atžvilgiu, nes mūsų atveju tik iš vardo lietuvis yra ne tik nenaudingas tautai, bet netgi kenksmingas.

Nežiūrint vyresnio amžiaus jis ir dabar nesėdi sudėjęs rankų: jau iš eilės varo trečią kadenciją vadovaudamas ALB Sydnejaus Apylinkės Valdybai kaip pirmininkas, o jo brandžių rašinių nuolat užtiksi ne tik mūsų vietinėje, bet ir užjūrio lietuvių spaudoje bei žurnaluose. Koks bebūtų lietuviškas subuvimas - ar tai susirinkimas, koncertas, ar tik eilinis vakaras, visados sutiksi ir Dr. A. Mauragį su žmona Sofija.

Šia proga sveikindami Dr. Aleksandrą Mauragį linkime dar daug šviesių ir kūrybingų metų.

(v.k.)

Daug sužinosi skaitydamas Mūsų Pastogę!

Tavo darbai ilgai bylos...

a.a. Elena Reisonienė

Pirmųjų lietuviškos bendruomenės kūrėjų eilės retėja, palikdamos neužpildomas spragas. Dabartinėje kartoje vis rečiau sužiba pasiaukojimo savo bendruomenės gerovei asmenybės, kurių pastangomis ir darbu lietuviškas sąmoningumas išsilaiko. Vyresnės kartos asmenų, ypač tų, kurie aktyviai reiškėsi mūsų kultūriniame ir visuomeniniame gyvenime, netekimas yra skaudus ne tik giminėms ir artimiesiems, bet visai mūsų bendruomenei. Balandžio 28 d. rytą iš mūsų tarpo išsiskyrė Australijos Lietuvių Bendruomenės Garbės narė Elena Reisonienė.

Elena Reisonienė gimė 1898 m. rugsėjo 8 d. Dabikinės dvare, netoli Akmenės miestelio, Mažeikių apskrityje. Tėvas Butnevičius buvo dvaro ūkvedys. Dvaro savininkas grafas V. Zobovas buvo susipratęs lietuvis ir aktyviai dalyvavo lietuvių tautiniame judėjime, tad ir dvaro visas personalas domėjosi lietuviška veikla, kai kurie jon įsijungdami.

Elena augo didelėje šeimoje. Jau ankstyvoje jaunystėje jai teko pergyventi karo baisumus. Pirmojo karo metu, vokiečiams artėjant, visa šeima pasitraukia į Rusiją. Polocke Elena baigia septynias gimnazijos klases, o grįžusi į Lietuvą, eksternu išlaiko Telšių gimnazijoje abitūros egzaminus ir 1924 m. stoja į Vytauto Didžiojo universiteto teisių fakultetą, kurį baigia 1928 m. Vienerius metus studijuoja Prancūzijoje, Sorbonos universitete, tikėdamasi įsigyti teisių doktoratą, bet mirus advokatui, pas kurį dirbo, grįžta į Lietuvą ir perima jo įstaigą.

Karo metu išgyventi žiaurumai darlabiau įdiegė į jos jautrią artimui sielą, meilės ir pagalbos jausmą. Ji jau Lietuvoje dirba Kalinių globos draugijoje, taip pat neatsisakydama jokio darbo, kur buvo reikalinga pagalba artimui.

Nuo pat mažens pamėgo knygas ir pagarba joms išliko iki gyvenimo pabaigos. Jaunystėje mėgo rašyti eilėraščius, bet niekur jų nespausdino. Nors pagal profesiją pasišventė teisei, bet literatūra, menas ir aplamai spauda išliko jos palydove iki paskutinės gyvenimo dienos.

1930 m. savo gyvenimą sujungė su architektu Karoliu Reisonu. Išaugino lietuvišką šeimą: dukrą Renatą ir sūnų Joną Irvį, kurie sukūrė savo šeimas ir augina anūkus.

Antrasis pasaulinis karas vėlei išbloškia iš tėvynės ir visa šeima atsiduria nusiaubtoje Vokietijoje. Prisiglaudę DP stovykloje abu Reisonai įsijungia į stovyklos kultūrinį gyvenimą. Abu dirba įsteigtoje gimnazijoje, Elena mokėdama prancūzų, lenkų, rusų, vokiečių ir latvių kalbas, dirba UNRA ir IRO - karo išvietintiems asmenims šelpti ir globoti organizacijose.

Australijon atvyksta 1949 m. Vėlei tenka pradėti naujakūrio gyvenimą. Nuo pat pirmos dienos Adelaidėje

A.a. E. Reisonienė

Elena įsijungia į lietuvišką veiklą: kuriami Lietuvių Namai, ALB Moterų sekcija, Lietuvių teisininkų draugija ir kt. Nevienas lietuvis ieškodamas patarimo ar nelaimės atveju, kreipėsi į Eleną Reisonienę, žinodamas, kad jam nebus atsisakyta padėti.

Jau vėliasniame amžiuje perima Adelaidės Lietuvių Namų kioską ir biblioteką, kuri tik vegetavo. Jos rūpesčiu, pasišventimu ir pastangomis Adelaidės spaudos kioskas ir biblioteka pasidaro Australijos lietuvių spaudos ir knygų platinimo centru. Iš čia buvo aprūpinamos visos lietuvių kolonijos lietuviškomis knygomis ir spauda. Ji apie save subūrė gražų būrelį knygos mylėtojų, kurie dar ir šiandien tęsia lietuviškos knygos platinimo darbą. Kad knyga rastų kelią į lietuvio namus, ji kas metai suruošia vienos ar kitos knygos pristatymą - popietę. Šios popietės buvo labai populiarios, visų laukiamos ir mielai lankomos. Popietės metu buvo pristatomos ne tik knygos, bet ir plokštelės, lietuviški išdirbiniai ir kt. Didesniąją pelno dalį skyrė lietuviškai knygai; veltui įteikdama lietuviškas knygas mūsų jaunimui baigusiam savaitgalio mokyklą ar lituanistinius kursus. Elena Reisonienė buvo lietuviškos knygos išeivijoje knygnešė. Tai didelio pasišventimo lietuviškai kultūrai asmenybė. Jai už šį darbą ir pasiaukojimą 1976 m. ALB Taryba, susirinkusi Melbourne, suteikė Garbės narės titulą, o ALB Moterų Sekcija Adelaidėje - Garbės pirmininkės.

Sutrikus regėjimui ir mirus vyrui, pasitraukia iš pamėgto darbo ir persikelia pas dukrą į Melbourną. Nors ir sirgdama, iki paskutinės gyvenimo dienos rūpinosi, kalbėjo apie lietuviškos knygos problemas mūsų bendruomenėje.

Sunkios ligos išvarginta, 1984 m. balandžio 28 d. užbaigia žemiškąją kelionę. Palaidoti atvežta i Adelaidę, kur ilsisi jos vyras Karolis. Laidotuvių išvakarėse Šv. Kazimiero koplyčioje, prie karsto sukalbėtas rožinis, o sekantį rytą, po pamaldų, kurias atlaikė kun. A. Spurgis, jų metu giedojo Šv. Kazimiero bažnytinis choras, atsisveikino visa eilė organizacijų: ALB Apylinkės Valdybos vardu V. Straukas, Adelaidės Lietuvių Sąjungos ir Spaudos kiosko - P. Bielskis, Šv. Kazimiero parapijos tarybos - A. Kubilius, Liet. Katalikių Mot. D-jos - A. Urnevičienė, sporto klubo "Vyčio" - J. Jonavičius, Lietuvių teisininkų - E. Borjerienė, artimųjų - V. Neverauskas. Ilga mašinų vilkstinė palydėjo karstą, pravažiuodama pro Lietuvių Namus, kur jai paskutinį sudiev pasakė savaitgalio mokyklos mokiniai, į kapines. Prie kapo duobės atsisveikino PALM Moterų Sekcijos pirm. R. Bajoriūnienė, o sesuo J. Kutkienė užbėrė Lietuvos žemės saują. Sugiedotas Lietuvos himnas.

Po laidotuvių visi susirinko į Lietuvių Namus kavutei, kurią paruošė PALM Moterų Sekcija.

Ilsėkis Viešpaties ramybėje!

V. Baltutis

Adelaidinės pabiros

Brandaus amžiaus sukaktį - 75 m., atšventė žurnalistas Bronius Straukas. Šios sukakties proga susirinkę bičiuliai ir draugai jį pagerbė, palinkėdami dar daug džiaugsmingų ir šviesių metų.

Broniaus bendro gyvenimo draugė žmona Genovaitė suruošė puikias vaišes, kurių metu padėkota Broniui ir Genovaitei už malonią bičiulystę. Sūnus Vytautas lanksčiais žodžiais pravedė vaišes.

Teko patirti, kad ilgo ir sveiko gyvenimo paslaptis glūdi: - visus norus ir geidulius kirsk per pusę!

* * *

Povelykinis laikotarpis Adelaidėje labai ramus. Anksčiau atvelykyje vykdavo balius ar margučių ridenimas, ar pan. Pamažu mūsų aktyvumas slopsta. Tik ramovėnai vis nepasiduoda ir juda. Balandžio 30 d. Lietuvių Namuose įvyko ramovėnų susirinkimas. Ta proga jis suruošė pietus ir loteriją, paskirdami pelną Vasario 16 gimnazijai ir persekiojamos Lietuvos bažnyčios šalpai.

Po informacinio susirinkimo J. Jonavičius skaitė paskaitą apie KGB veiklą Australijoje. Paskaita kruopščiai ir įdomiai paruošta, iškeliant KGB agentų įvairias pinkles ir kėslus.

* * *

Adelaidės sporto klubo "Vyčio" susirinkimas įvyks gegužės 27 d. Lietuvių Namuose. Šis susirinkimas yra labai svarbus, nes bus sprendžiamas Canberroje įvykstančioje sporto šventėje dalyvavimas.

Stebėtinas kai kurių mūsų organizacijų vadovų naivumas ir nesupratimas lietuviškos veiklos svarbiausių pagrindų. Juk beveik jau visų organizacijų veikla jei ne vegetuoja, tai negali girtis narių gausumu. Suspenduoti ar uždrausti organizacijai dalyvauti metiniame parengime: šventėje, festivalyje, dainų šventėje ar pan. yra trumparegiškas ir savanaudiškas vadovų poelgis, kuriam neturėtų būti vietos mūsų bendruomenėje.

* * *

Adelaidiškiai yra susirūpinę dėl apsigyvenimo Lietuvių Dienų metu Canberroje. Gauti apsigyvenimui viešbučių sąrašai anglų kalboje. Nejaugi neatsirado nei vieno mokančio lietuviškai. Be to, į Lietuvių Dienas yra kviečiami lietuviai, o ne arabai ar kitokie piliečiai. Skaudu, kad net pagrindinio mūsų parengimo pasiruošiamieji darbai vyksta svetimoje kalboje.

Kadangi apsigyvenimo viešbučiuose ir moteliuose kainos gana aukštos, tai vienas ex-skautas pasiūlė, kad rengtume palapinių stovyklą, kurioje galės apsigyventi visi atvykusieji į Lietuvių Dienas. Sumanymas neblogas, tik vargu ar pavyktų jį įgyvendinti.

* * *

Gavėnios metu Adelaidės lietuviai suveržė diržus ir per parapiją surinko virš $ 2000 pasaulio badaujantiems. Šios paramos svarbą gražiai gavėnios metu pristatė kun. A. Spurgis, tad ir aukų nepagailėta.

* * *

Žemaičių priežodis sako, kad netiesa skleidžiama pašnabždomis.

Vibaltis

MOTERŲ VEIKLOJ

SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJA MELBOURNE

Balandžio 1 įvyko Socialinės Globos D-jos metinis susirinkimas. Draugijos narės išklausė pirmininkės J. Žalkauskienės pranešimo apie praėjusių metų darbus. Draugija lanko ligonius, rengia senelių pietus, dirba šalpos ir asmeninės pagalbos darbą; be to talkininkauja Melbourno Apylinkės valdybai, suruošia kasmetinę kultūrinę popietę ir, aišku, telkia lėšas, dažniausiai ruošdamos vaišes, užsakomas įvairių asmenų ar organizacijų.

Iždininkės V. Morkūnienės pranešimas parodė kiek, palyginti daug, galima uždirbti virtuvės darbu. Bet kiek tai reiškė savanoriškų, neapmokamų darbo valandų - draugijos narės pačios iš patyrimo žino.

Ligonių lankymo koordinatorė E. Šeikienė priminė kitas savanoriškas neapmokamas darbo valandas, suskaičiuodama, kiek ligonių buvo aplankyta ar kitokiais būdais suteikta pagalba jos reikalingiems tautiečiams.

Senelių pietūs daromi dažniau, gavus tam tikslui iš valdžios vienkartinę pašalpą, kurią išrūpino D. Žilinskienė.

Atėjus pasiūlymams ir sumanymams, D. Žilinskienė iškėlė mintį, kad turint tuos valdžios pinigus ir pridėjus panašią sumą iš D-jos iždo, būtų naudinga sveikesnius senelius mažesnėm grupėm atvežti sekmadieniais pietums į Lietuvių Namus arba į lietuviškus koncertus. Taip pat galima būtų juos nuvežti į krautuves ar mažas ekskursijas. E. Šeikienė apsiėmė suorganizuoti to pasiūlymo vykdymą.

Valdybos rinkimai praėjo labai sklandžiai. Ateinantiems dvejiems metams vienbalsiai išrinktos p.p. Bladzevičienė, Grikepelienė, Mičiulienė, Morkūnienė, Rakūnienė, Šeikienė ir Žalkauskienė.

Po posėdžio narės, prie kavos ir užkandžių, organizavosi po kelių dienų ateinantiems velykiniams senelių pietums ir kelionei į Balarato ligoninę. Ir niekas nesvarstė, kiek laiko ir pastangų tam bus paaukota.

A.K.

Buvusiai brangiai kaimynei
BRONISLAVAI ČESNIENEI,
su kuria rišo daug gražių atsiminimų, mirus, jos vyrą, dukterį ir sūnų bei artimuosius giliai užjaučiame ir drauge liūdime.

Birutė Valienė ir dukterys

Buvsiai ALB Albury—Wodonga apylinkės narei ir savaitgalio mokyklos mokytojai
BRONISLAVAI ČESNIENEI
mirus, jos šeimą giliai užjaučiame.

Albury—Wodonga lietuviai

Ką kas veikia?

APSIGYVENIMAS CANBERROJE

Kaip visi žinote, Canberros lietuvių kolonija mažytė ir dėl to mums bus neįmanoma parūpinti nakvynių privačiuose namuose, nes tie jau bus pilni giminių ir draugų.

13-sios ALD bus pirmosios, kuriose kone visi dalyviai ir svečiai apsigyvens komercinėse patalpose. LD rengimo komitetas gerai supranta reikalą parūpinti kiek galima geresnes ir pigesnes patalpas mūsų svečiams ir dėl to esame labai laimingi, kad bendradarbių tarpe turime ponią Reginą Klegerienę. Ji (kaip minėta kitur), dirba Canberra Tourist Bureau ir gerai žino apsigyvenimo galimybes Canberroje. Per paskutinius 6 mėnesius p. Klegerienė naudojosi visom savo žiniomis ir pažintimis bandydama užsakyti kiek galima geresnius kambarius, patogiose vietose ir žinoma kuo pigiau.

Pastaruoju laiku, Lietuvių Dienų Komiteto vardu yra užsakyta virš 1700 vietų. Lovos karavanuose, bendrabučiuose, šeimyninio dydžio butuose, moteliuose bei hoteliuose. Kainos, žinoma, labai skirtingos; pigiausios karavanuose, o brangiausios geruose moteliuose.

Kadangi patalpos yra išmėtytos net per 11 vietovių, neimanoma jas visas išvardinti ar smulkiau apibūdinti šiame straipsnyje.

Visos apsigyvenimo detalės jau yra išsiuntinėtos LDC atstovams lietuvių kolonijose. Taip pat jie jau turi ir nakvynės užsisakymo anketas, kurias norint užsisakyti vietą yra būtina naudoti.

LDC komitetas tikras, kad mūsų gautos sąlygos bei kainos yra geriausios, ką galima gauti tokiame turistiniame sezone kaip Kalėdų / Naujų Metų / vasaros atostogų metu.

Norint gauti tokias palankias sąlygas ir kainas, LDC komitetas iš savo pusės irgi turėjo sutikti su tam tikromis sąlygomis. Jų svarbiausios yra:

1. Visi užsakymai turi būti padaryti ne vėliau kaip iki 1984 m. spalio 1 d.

2. Visi užsakymai turi būti daromi per LDC apsigyvenimo vadovę p. Reginą Klegerienę arba per vietinį LDC atstovą.

3. Privatūs užsakymai mūsų susitartom sąlygom nebus priimami.

4. Kiekvieno asmens užsakymas turi būti padengtas $ 25 depozitu.

5. Užsakymus atšaukti ne vėliau kaip 1984 m. lapkričio 26 d. Kitaip praras depozitą.

Yra dar keletas svarbių faktų, kuriuos prašome įsidėmėti: kadangi turime reikalo su komerciniom firmom, kurių pirmas tikslas yra padaryti pelną, LDC rengimo komitetas negali imtis jokios atsakomybės už pavėluotą užsiregistravimą ar atšaukimą registracijos. - Tuo pačiu negalime duoti jokios garantijos, kad pavėluotai gauti užsakymai gaus vietos už tas pačias kainas ir tom pačiom sąlygom. Kadangi galima tikėtis, kad pigesnio apsigyvenimo vietoms bus didesnis pareikalavimas ir greičiau užsipildys, darant užsakymus reikia nurodyti pirmą, antrą ir trečią pageidavimą nes gauti užsakymai bus tvarkomi griežta gavimo eile: pirmas gautas - pirmas aptarnautas.

Visi mūsų ALB veikėjai, kurie yra kadanors organizavę bent kokį parengimą, gerai pažįsta tą kliūtį, kad mūsų žmonės viską tvarko paskutiniu momentu. Canberros Lietuvių Dienų rengimo komitetas dėl to kviečia ir ragina visus, žadančius vyksti į Canberrą Lietuvių Dienomis, nedelsti ir susisiekti su savo vietiniu LDC atstovu, kurių sąrašas buvo neseniai paskelbtas Mūsų Pastogėje, ir iš anksto susitvarkyti nakvynės reikalą. Žmonės, gyveną vietovėse, kur nėra mūsų paskirto atstovo, prašomi kreiptis tiesiai į Reginą Klegerienę, P.O. Box 19, Lyneham ACT 2602.

Organizacijos kaip chorai, sportininkai ir t.t. norintieji daryti "block" užsakymus, prašomi susisiekti su tos šakos organizatorium Canberroje, ir reikalus tvarkyti per juos.

Susipažinkite

Liet. Dienų Canberroje Komiteto bendradarbiai: Mindaugas Mauragis pramoginiams reikalams ir Regina Klegerienė apgyvendinimo reikalams.

Labai dažnai būna taip, kad spaudoje skaitome, kad tas ir ta daro tą ir taip ir visuomet skaitytojo akyvaizdoje yra tik pavardė, kuri dažniausiai nieko nereiškia.

LDC komitetas, apie kurį jau esate skaitę ankščiau, galvoja, kad to neužtenka, ruošiant tokį svarbų įvykį kap AL Dienos — tai ir pradedame seriją pavadintą

SUSIPAŽINKITE

Su Regina Klegeriene ir Mindaugu Mauragiu

Regina gimė Vokietijoje ir atvažiavus Australijon apsigyveno Canberroje jau 1951, būdama vos kelių metų amžiaus. Lietuvišką veiklą pradėjo lankydama savaitgalio mokyklą ir įstojusi į skautus. Mėgsta ir moka gerai šokti, tai nenuostabu, kad dalyvavo kone visose tautinių šokių grupėse, kurios veikė Canberroje - dar ir dabar tebešoka Audėjėlės grupėje.

Jau eilę metų dirba Canberra Tourist Bureau, gerai pažįsta turistų "pramonę", tai aišku, kad buvo paskirta Apsigyvenimo Reikalų Ministre. Nieks nepavydi Reginai jos darbo, bet ji ji atlieka su charakteringu sąžiningumu ir dėmesiu. (Žiūrėkit atskirą straipsnį apie apsigyvenimą).

Mindaugo Mauragio darbas LDC ruošime visai kitoks. Jam nesvarbu kur kas miega. Jis tik nori, kad visi būtų linksmi ir patenkinti. Mindaugas - vidurinės kartos žmogus, gimęs Lietuvoje. Be abejo amžinas skautas ir dabartinis Baltijos tunto tuntininkas. Atvykęs Australijon mokslus baigė Sydnejuje ir Canberron persikėlė mažiau ar daugiau nuolatiniai gyventi jau 1966 metais. Ką Mindaugas veikia lietuviškoj veikloj sunku trumpai apibūdinti - bet kur kas vyksta lietuviško, - netoli bus ir Mindaugas.

Visi žino Mindaugą kaip mėgstantį pasilinksminimus ir gamtą. Kas geriau tinka būti Pramoginių Reikalų ministru ir organizuoti susipažinimo gegužinę. Mes visi tikimės, kad jo suruošta gegužinė bus tokia gera, kad žmonės amžių amžiais apie ją kalbės - o pats Mindaugas jau dabar vaikšto ranka ranką trindamas ir murma "Oi bus gegužinė - tai gegužinė!"

Jūras Kovalskis
Reklamos ir Informacijos vedėjas

Staigmena

Atkelta iš 3 psl.

Jis dar buvo mėginęs apkabint ją, bet Veronika pasitraukė į šalį ir parodė pirštu į viršų. Prie stiklo prisiplojusios burnos ir nosys sekė kiekvieną jų žingsnį. Jų akys atrodė gražios ir ramios, tokios, kokias tik renesanso dailininkai mokėdavo nutapyti, vaizduodami angelus sargus.

— Labąnakt, Veronika!

— Labąnakt, Povilai!

Svečias pasistatė apikaklę ir nėrė į kiemo tamsą. Stiprus vėjas ir lietaus šniokštimas nunešė jo žingsnius drauge su nukritusiais medžių lapais.

Tik dabar Veronika prisiminė dovaną ir, iškišusi galvą pro duris ėmė šaukti:

— Povilai, Povilai, Mister Paul!

Bet Povilas jau veržės į autobusą, ir nors kažkaip garsiai ji būtų šaukus, jos balsas nebebūtų jo pasiekęs.

Kurį laiką Veronika stovėjo nejudėdama. Mintis, kad ji gal niekada nebesutiks Povilo, nusmelkė per širdį kaip aštriausias dieglys. Bet tai truko tiktai trumpą akimirką. Po to kažkokia jauki, ligšiol nepatirta, šilima pripildė jos krūtinę. Jai pasidarė nuostabiai lengva ir gera. Kažin, — galvojo Veronika, kopdama laiptais augštyn, — jeigu Povilas šiandien nebūtų atėjęs, ar būčiau sužinojus, kad priklausau visai kitam pasauliui, nieko bendro neturinčiam su jo pasauliu?

Veronika paėmė dovanų dėžutę, išvyniojo sidabrines rankogalių sagas, nusišypsojo ir tarė vaikams:

— Paslėpkim spintelėje, kad tėvelis neužtiktų. Už mėnesio bus jo gimtadienis. Padarysim staigmeną.

Pabaiga

Su Newcastle lietuviais

Newcastle Apyl. Valdyba suruošė Motinos Dienos minėjimą - popietę su kavute gegužės 6 d. liuteronų bažnyčios salėje, Broadmeadow. Dalyvių buvo daugiau, negu tikėtasi. Pagal tradiciją mergaitės prisegė atėjusioms motinoms po gėlių puokštę, perjuostą tautiniu kaspinu (Gasparonienės dovana).

Valdybos vicepirm. Zina Zakarauskienė pradėjo pobūvį tradiciniais sveikinimais ir linkėjimais ir užbaigė savo žodį "mano motina brangiausia" posmais.

Sekė trumpa programa: grupė "Trys ir viena" sudainavo "Kaip obelis mamyt, palinkus" (prel. P. Butkaus). "Dainoje pasakysiu, kad myliu" ir "Pūkelis". P. Lapinskas padeklamavo P. Lemberto "Motute".

Toliau vyko vaišės. Dvi amžiumi vyriausios motinos p.p. Leonavičienė ir Barštienė perpiovė širdies pavidalo tortą šiai progai paruoštą p. Z. Zakarauskienės ir abi apdovanotos gėlių puokštėmis (Daugėlienės dovana). Vykstant sunešt inėms vaišėms prie stalo įsivyravo jauki šeimyniška nuotaika. Kavą ir arbatą uoliai padavinėjo vyrai tuo pabrėždami Motinos Dienos reikšmę - gerbti ir tausoti motinas. Prie stalo buvo susėdę 34 suaugę ir dar keliolika vaikučių mūsų mažoj bendruomenėj tai jau didelis subuvimas. Pasibaigus vaišėms valdybos narė p. Gasparonienė padėkojo visiems, vienu ar kitu būdu prisidėjusiems prie šios gražios popietės.

V. Kristensen

VELYKŲ GEGUŽINĖ

Balandžio 23 d. Speers Point Parke įvyko apylinkės valdybos kasmet ruošiama Velykų gegužinė. Ta proga ne tik pabendraujama gamtoje, bet drauge išlaikomos gyvos lietuviškos velykinės tradicijos: kiaušinių marginimas, varžybos kieno gražiausias, ridenimas ir kt. Puiki diena ir vėsus vėjelis priminė vėlyvas Velykas Lietuvoje. Susirinkusių nebuvo ypatingai gausiai, bet nuo taika buvo smagi.

Pakviesti teisėjai skyrė tris premijas šių kategorijų margučiams: I-ji už meniškiausią margutį (gavo Veronika Kristensen), II-ji už tradiciniai dažytą svogūnų lukštais (gavo p. Gasparonienė) ir III-ji už vaikų dažytą margutį.

Po to sekė visų pamėgtas margučių ridenimas. Rideno ir suaugę, ir maži. Klegėjimas, juokai ir šauksmai lydėjo sėkmingai ir ne taip sėkmingai riedančius kiaušinius. Tuo pačiu metu pravesta [illegible] Gegužinė truko nuo 10 val. r. iki 4 val. vakaro.

V. Kristensen

CANBERRA — Australijos sostinė
1984 metų pabaigoje
AUSTRALIJOS LIETUVIŲ SOSTINĖ!

Darbininko padėtis Sov. Sąjungoje

BALYS GAJAUSKAS

Tęsinys

Prieš kelis metus tuometinis bolševikų imperijos valdovas Briežnevas paskelbė vidutinį darbininko atlyginimą - 160 rub. Jis tvirtino, kad tai labai aukštas vidurkis. Prie to dar pridėjo nemokamą mokslą, gydymą, pensijas. Visa tai sudarytų 210 rub. per mėnesį. Matome, kad tie "nemokamieji priedai kainuoja darbininkams 50 rub. per mėnesį. Jeigu akyliau panagrinėsime tą vidutinį uždarbį, tai pamatysime, kad jis visai nedidelis. Iš tų 160 rub. išskaičiuoja pajamų mokestį, profsajungų nario mokestį, kai kuriems mažašeimių mokestį. Lieka maždaug 140 rub. Toks vidutinis uždarbis mažas nes maisto produktų ir kitų prekių kainos aukštos. Vidutinė šeima iš tokio uždarbio tik skurdžiai pragyvena. Dauguma darbininkų negauna ir to vidutinio atlyginimo. Dirbantieji sveikatos apsaugoje, lengvojoje pramonėje, prekyboje, švietime gauna vos 80-100 rb. per mėnesį. Taigi, vidutinis darbininko uždarbis yra dar žemesnis, tik jį iškelia biurokratijos atlyginimai, kurie gerokai aukštesni.

Bolševikų propaganda nuolatos tauškia apie nemokamą gydymą, mokslą, socialinį aprūpinimą. Atrodo, kad ne darbininkai ir valstiečiai tai uždirba, o bolševikams viskas krenta iš oro ir jie dalija tas "nemokamas" gėrybes. Jie visai pamiršta, kad juos pačius dirbantieji neša ant savo pečių.

Kiekvieną mėnesį ima iš dirbančiųjų jų neatsiklausę dalį uždarbio net tų vadinamųjų nemokamų gėrybių apmokėjimui, (gydymui, mokslui, pensijoms). Darbininkai net nežino savo realaus uždarbio. Juk ne kiekvienas gydosi kas mėnesį, ne kiekvieno vaikai, jeigu jų turi, mokosi. Prie nuolatinės algos reikia pridėti kai kada kai kuriems darbininkams išmokamas premijas. Paprastai jos būna nedidelės - 5-10 rub. Didesnes sau skiria viršininkai, nedidelės premijos nepakeičia bendros darbininkų padėties. Jiems reikia ieškoti papildomų pragyvenimo šaltinių. Toks oficialus šaltinis yra papildomos pareigos, kaip jas vadina "pusė etato". Dirbantysis pasiėmęs papildomas pareigas jas atlieka vakarais ir poilsio dienomis. Taigi darbininkas šiek tiek pakelia savo uždarbį atsisakydamas poilsio. Kai kurie dirba vasaros atostogų metu. Tačiau tokių nedaug. O ką daro tie, kurie negali oficialiai pasididinti atlyginimo? Tokių dauguma ir gyvenimas verčia juos ieškoti papildomų lėšų kitokiais būdais. Lengviausia - vogti jų pačių gaminamą produkciją, ją vartoti ir pardavinėti. Tačiau tokiu būdu gerinti savo gyvenimą rizikinga, nes už tai baudžia. Bet bausmės žmonių nebaugina ir jie vagia. Vagystės iš fabrikų, sandėlių, valgyklų, restoranų, kolūkių tiek paplito, kad žmonės jų nelaiko vagystėmis. Jas vadina "kombinavimu". Po karo buvo pelninga dirbti maisto pramonėje, ypač mėsos kombinatuose, saldainių fabrikuose, maisto sandėliuose. Tada žmonės gyveno pusbadžiu ir reikėjo kaip nors pramisti. Gerai dar buvo Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje. Ten ūkininkai dar nebuvo suvaryti į kolūkius. Nor is terorizuojami valstiečiai aprūpindavo kraštą maisto produktais. Net iš Rusijos plūsdavo žmonės į Pabaltijį pirkti maisto. Vėliau gyenimas gerėjo, bet ne tiek, kad visko užtektų ir būtų galima iš algos pragyventi.

Po karo daug metų bolševikų imperija statė mažai gyvenamųjų namų, gamino mažai namų apyvokos daiktų, bei kitų prekių. Gyventojai turėjo verstis kaip išmanė, "kombinuoti". Kas nesugeba "kombinuoti", laikomas nevykėliu. Todėl "kombinuoja" ir darbininkai, ir viršininkai. Darbininkas tempia kišenėmis, o viršininkas veža mašinomis, didesniems viršininkams viską sutvarko žemesnieji. Kadangi bolševikų imperijoje viršininkais gali būti tik partiečiai, tai stambiausi vagys yra komunistai.

Prekyboje labai paplitęs sukčiavimas. Parduotuvėse pirkėjus dažnai apgauna. Deficitines prekes nuslepia ir pardavinėja spekuliacinėmis kainomis.

Būdingas bolševikų imperijos ekonomikos bruožas - chroniškas maisto produktų trūkumas. Vadovai nepajėgia išspręsti šios problemos. Kuo toliau, tuo ji darosi aktualesnė. Labiausiai produktų stoką junta blogai apmokami darbininkai. Maisto produktų trūkumo problemą galima išskaidyti į 1. jų stoką, 2. brangumą, 3. blogą kokybę. Tačiau maisto produktų trūksta ne visur ir ne visada. Geriausiai aprūpinami stambiausi miestai, garsesni kurortai ir kai kurios respublikos. Bolševikai labai daug dėmesio kreipia į "prestižinius" miestus, kaip Maskva, Leningradas ir geriausius kurortus, kuriuose nuolat lankosi užsieniečiai. Kai kuriuos miestus paverčia vitrinomis, kad užsieniečiai bežiūrėdami galvotų, jog visoje šalyje pilna produktų bei kitų prekių. Šie miestai tai lyg didžiuliai "Potemkino kaimai" už kurių slepia nepriteklių ir skurdą. Kitus miestus aprūpina daug blogiau, o tolimesnius šalies rajonus visai blogai. Ten siunčia ir menkos kokybės produktus. Mėsos gaminių pritrūksta net didesniuose miestuose, ypač pastaraisiais metais. Gyventojai taip priprato prie nuolatinių trūkumų, kad nesako ką parduoda, bet ką duoda. Nesako ką atvežė į parduotuvę, bet ką išmetė. Dažnai maisto produktų, ypač mėsos gaminių, atveža į parduotuves tiek mažai, kad juos išsidalija pardavėjos ir jų pažįstami. Darbininkai grįžę iš darbo randa tuščias lentynas.

Jeigu maisto kainas palyginsime su daugumos gyventojų uždarbiu (80-120 rub. per mėnesį), tai matysime, kad jos gana aukštos. Sviestas valstybinėse parduotuvėse - 3 rub. 60 kap., dešra - 2-5 rub., cukrus - 0,8-1 rub. Turguje maisto produktai kelis kartus brangesni. Pvz., dešros kaina paskutiniu metu nusistovėjo 10 rub. kg. Darbininkas jos nenusipirks, nes parduotuvėje nėra, o turguje per brangi.

Dainos chore

Mūsų sodybiečiai Engadine laidodami Stasį Šimkų, sodybos gyventoją, per Valę Stanevičienę vietoj gėlių aukojo Dainos chorui. Po $ 10 - V. Petniūnienė, V. Stanevičienė, K. Andriuška, E. Elmozienė, O. Palaitienė, S. Dabkus, V. Narušienė, M.J. Žemaičiai, M. Šidlauskienė, A. Gaidukas, L. Simanauskas.

Po $ 5 - Mellie Velors, Z. Storpirštis.

Gauta žinia iš Toronto Kanadoje, kad teņ kaulų vėžiu mirė gegužės 5 d. Jonas Lėveris, buvęs pareigingas Dainos choristas, prieš aštuonerius metus išvykęs į Kanadą. Jo mirtį skaudžiai pergyvena brolis Antanas ir jošeima St. Marys. Antanas ir Ona Lėveriai, Jono Lėverio atminimui paskyrė $ 100 Dainos chorui.

Dainos choristai prisimindami savo buvusį kolegą ir draugą a.a. Joną Leverį prisiminė jį tylos minute repeticijų metu.

Pasigendam skambaus tenoro Povilo Proto, kuris po operacijos palengva sveiksta. Šlubuoja sveikata ir Albinos Dubauskienės. Likime visiems mūsų ligoniams stiprybės ir sveikatos.

Dainos Choro Valdyba

Dovanos giminėms Lietuvoje

Nauji pakeitimai ir pertvarkymai siuntiniams į Lietuvą siųsti: nuo rugpiūčio 1 d. siuntėjas jau negalės sumokėti muito. Sena tvarka, sumokant muitą čia, siuntinių užsakymus priimame iki liepos 16 dienos. Visi seniau skelbti mūsų siuntiniai galioja.

Siuntinys No. 2 - 1984.

3 m. šilkinio aksomo suknelei; 3 m. labai geros vilnonės medžiagos eilutei; 2 sv. vilnonių siūlų; 3 vilnonės gėlėtos skarelės; 1 didelė vilnonė plona gėlėta vakarinė skara; nepermatomo nailono medžiaga suknelei; 1 pora "Wrangler" rumbuoto aksomo jeans; 1 pora denim jeans.

Šio siuntinio kaina su muitu ir persiuntimu $ 450

Į šį siuntinį dar galima pridėti 7 svarus įvairių prekių.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kaina su muitu):

Dirbtinio minko kailis paltui, DeLux, sveria 6 sv.	$ 100
Jeans, rumbuoto aksomo, "Wrangles" arba "Levi"	42
Vyriškas arba moteriškas megstinis	50
Vilnonė arba šilkinė skarelė	12
Telscopic lietsargis	12
Vyriški arba moteriški pusbačiai	48
Puiki suknelei medžiaga	40
Šilkinio aksomo medžiaga suknelei, 3 m.	60
Aksomo medžiaga kostiumui, dvigubo pločio, 3 m.	76
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	70
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	80
Angliška vilnonė medžiaga eilutei, 3 m.	100

Šiuos maisto produktus galima siųsti su rūbais: 1 sv. arbatos - $ 8, 1 sv. nescafes - $ 12, 2 sv. pupelių kavos - $ 14, 1 sv. šokolado - $ 7, 40 cigarečių - $ 5.

Sudarant siuntinį savo nuožiūra reikia pridėti $ 60 persiuntimui.

Siunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles.

BALTIC STORES & Co.

Z. JURAS

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT BR1 4HB, ENGLAND.

Tel. 01 460 2592

Mūsų buities panorama

Deja vu. Iš arti ir toli rinkosi maldininkai į Šv. Kazimiero šventovę Adelaidėje. Pažįstamas pažįstamą sveikino, giminės glėbsčiavosi. Kiek šnektelėję apie šį bei tą slinko į vidų. Vos-ne-vos centras sausakimšai sutalpino svečius ir savus. Visi trokšo atiduoti šventajam priklausiančią šlovę, kurios jis laukė 500 metų...

Ir menasi Šv. Mykolo atlaidai tėviškės bažnytėlėje. Tik saulė tada netaip aštriai plieskė ir vėjas rudens buvo žvarbesnis, bet giesmės lygiai taip dailiai giesmininkų plėšomos skambėjo kaip šiandien, ir veidai žmonių tie patys, artimi, daug kart matyti...

Kada gana pasidaro negana. Adelaidiškiams Šv. Kazimiero dar neužteko, nors buvo minima du sekmadienius iš eilės. Kartą įsismaginus sunku ir sustoti. Dabar žadama apie legendarinį šventąjį paruošti veikalą, kuris pirmas būtų pastatytas Adelaidėje, o vėliau ir Melbourne. Kazimieriniais metais daug ko galima prasimanyti. Ko gero dar kas odę ar kantatą sukurs, o gal net ir feljetoną suręs. Iš adelaiškių viso ko galima tikėtis. Ne juokais reikės prašyti Šv. Kazimiero užtarimo, kad bent kartą šie liautusi mus kamavę.

Senimo problema. Dažnai į visus reikalus mes žiūrime ne iš to galo. Kalbame apie jaunimo problemą, o jaunimas tvirtina, kad jie jokios problemos neturi, nebent tai, jog tėvai stumia ten, kur jie nenori. Jie nekvaršina galvos dėl kalbos, dėl bendruomenės ir tėvų gimtojo krašto. Tik senimas bando statyti tiltą tarp bendruomenės ir jaunimo. Paprastai tiltas statomas iš abiejų galų. Kadangi jaunimas nejuda, vargu ar kas išeis. Ar neatsitiko mums kaip tai senai vištai, kuri išperėjo ančiukus. Kai jie patenkinti nardo kūdroje, višta palikusi ant kranto neriasi iš kailio.

Būti ar nebūti, tai bent klausimas, į kurį nei kvailiai, nei išminčiai nesuranda tinkamo atsakymo. Nagi, ar tik ne su tokiu gigantišku klausimu susidūrė Sydnejaus lietuvių klubas. Spaudoje kyla balsai, kad nebūti yra lygiai taip pat gera, kaip ir būti. Neįprastai pesimistiškai skamba tokia dialektika ar sofistika (kaip ten ją bepavadintum). Sunku tikėti, kad sidnėjiškiams būtų pritrūkę ir patriotizmo ir lėšų.

Taigi, klausimas yra ne buvimo, bet priėjimo prie tautiečių, kuriems lėšų tikrai nestinga, gal kiek patriotizmo.

Adelaidės apylinkės susirinkimas padvelkė lyg kokiu perversmu, koks šiais laikais aptinkamas tik bananų respublikose. Net spaudoje minima, kad neapsieita be baubimo ir kojų trypimo. Kaip kitaip, kai susirenka tokia krūva tautiečių (200).

Jau renkant surinkimo pirmininką paaiškėjo, kad esama dviejų frakcijų (pozicija ir opozicija), kurias būtų sunku apibūdinti. Vaizdžiai tariant, viena būtų lyg konservatorių (status quo šalininkų), o kita — reformatorių ar novatorių (kažkokio vėjo perpūstų), prie kurių pritapo niekad anksčiau niekur nepritapę (proginiai lietuviai), tad šie ir nusvėrė laimėjimą. Aišku, kad susirinkimas buvo trukšmingas, nes buvo ir tokių, kurie lyg širšių sugelti, rėkavo (baubė trypdami kojomis) ir nedavė kitiems nei kalbėti nei klausyti. Kaip ten bebūtų, visdėlto buvo išklausyti (nelabai noriai) visi pranešimai ir išrinkta nauja valdžia.

Žinoma, nebuvo pamiršti ir seni kivirčai (sportininkų išvyka į JAV) išnešant naują rezoliuciją su pagarsinimu spaudoje (bendruomenės laikraštis atsisakė). Atrodo, kad Adelaidėje senos žaizdos sunkiai gyja. Kaikurie visuomenininkai (senovinės kartos) bandė išlieti tulžį ant parapijos įrodinėdami, kad ši kai kuriems tautiečiams visai nereikalinga, gal net kenksminga.

Išvadoje galima sakyti, kad Adelaidėje dar yra kibirkštis vilties, jog tie, kurie beveik be jokio reikalo

Nukelta į psl. 7

Paruošė A. Zubras

LIETUVIŠKI ASMENVARDŽIAI

Asmenvardis nuo seniausių laikų duodamas žmogui individui išskirti iš kitų. Pats žmogus kitų yra identifikuojamas jo asmenvardžiu. Metų bėgyje su tuo suauga ir pats vardo nešiotojas.

Vardas kaip ir apskritai žodis mitologinėje kultūros pakopoje žmogui yra turėjęs mistinės prasmės. Su vardu sieta asmens fizinis ir psichinis pasireiškimas. Vardas slėptinas nuo priešo. Vardo davimas todėl ypatingas įvykis. Vardai buvo parenkami išreiškią kokią nors žmonių branginamą savybę ar tos aplinkos kultūros pripažintą vertybę. Kai kurie vardai yra buvę savos rūšies aforizmai: Emanuelis (hebrajų) — Dievas su mumis; Aleksandras (graikų) — žmonijos geradaris; Fridrichas (germanų) — taikingas valdytojas; Jėzus (heb. Jesua) yra reiškęs išganymą.

Paniekinamai ar iškreiptai tardamas vardą, įžeidi žmogų. Savo laiku dėl to grėsė dvikova, šiandien kartais garbės teismas. Senasis Testamentas įsako Izraelio vaikams Javės bei Jehovos vardą tartis su dideliu atsargumu (3 Mozės 24, 16). Kas Dievo vardą piktnaudoja, tą bendruomenė turi akmenimis užmušti. Iš čia ir krikščionių katekizme formuluotas vienas iš dešimties Dievo įsakymų: "Netark Viešpaties vardo be reikalo".

Savo metu visose žmonių bendruomenėse naudojami asmenvardžiai yra turėję prasmę bei reikšmę. Tik su laiku daugelis asmenvardžių yra ją praradę ir virtę eilinėmis etiketėmis, garsiniais atžymiais.

Asmenvardžius sudaro duoti bei krikšto vardai, paveldimos pavardės, tėvavardžiai, prievardžiai, pravardės, pseudonimai — slapyvardžiai. Palyginus dar labai neseniai žmonės buvo atžymimi tik duotu vardu ir kai kuriais atvejais dar tėvavardžiu ar prikergiant pravardę. Paveldimos pavardės yra atsiradusios palaipsniui. Pirmieji jas buvo pradėję naudoti kiniečiai ankstyvais prieškariniais laikais. Ten tapo įvesta trinarė sistema, išlikusi iki šių dienų: Sun-Jat sen, Čang-Kai-šek, Mao-Tse-Tung. Čia pavardė pirmasis komponentas, seka generacijos, o paskutinysis duotas vaikui vadinamasis pieno vardas. Mano pažįstamas Malazijos kinietis vadinasi Kong Kek Hock, jo brolis - Kong Kek Kiong, sesuo gi jau Kong Yung Kui. Buvo beprigyjanti trinarė sistema ir tarp romėnų. Visiems žinomas Gaius Julius Ceasar pavadinimas. Duotas vardas Gaius, genties vardas Julius, šeimos vardas Caesar, atitinkąs mūsų šių dienų pavardei. Su krikščionybe ilgam laikui nusistovėjo vienavardė sistema. Lėmė izraelitų ir Senojo Testamento kultūrinė įtaka; vėliau krikščionybės ryškiųjų asmenų ir kankinių kultas ir su juo susiję vardai. Apie X š. šiaurės Italijos aristokratija, atsiskirti nuo prastuolių, ima naudoti pavardes. XII š. tai jau įsigalėjęs paprotys. Kartu kilo susidomėjimas šeimos kilme bei sentėviais, kūrėsi šeimos mitai, atsirado giminės herbai. Kryžiaus karų riteriai tą paprotį iš Italijos parsijodino į savo kilmės kraštus, ir jis greitai plačiai prigijo. Lietuviuose dvinarė sistema prasideda XV š. su krikščionybės įvedimu. Pradžioje be paveldimos pavardės, o su dviem vardais — su krikščioniškuu ir senu lietuvišku. Pastarojo žmonės dar ilgai laikėsi, net iki XVIII š. pabaigos. Lietuvos aristokratija, bajorai bei miesčionys pirmieji susikūrė paveldimus šeimos vardus — pavardes; kaimas bei baudžiauninkai labai vėlai.

Asmenvardžių, — vardų, pavardžių ir pravardžių, — žodyno lietuvių tauta kol kas neturi. Paruošiamieji darbai tačiau jau atlikti: yra sudaryta antroponiminė kartoteka, kuri yra Vilniuje, saugoma Lietuvių Kalbos ir Literatūros institute. Ja pasiremiantieji tvirtina, kad atspaustas asmenvardžių rinkinys turėsiąs 55.000 žodžių.

VARDAI

Prieškrikščioniškieji senieji lietuvių vardai atsekami iš senųjų raštiškų šaltinių ir iš gyvosios kalbos, kur jie, krikščioniškų vardų stumiami, yra išvirtę antriniais vardais, šiandien vadinamomis pavardėmis. Būdinga lietuviams, kad daugelis senųjų vardų yra buvę dvikamieniai, pav.: Živinbudas, Daukantas, Eidimantas, Daugirdas, Dausprungas, Mindaugas, Vismantas, Būtautas, Virbutas, Budginas. Greta ir vienkamieniai: Vytenis, Jaunutis, Algirdas, Kęstenis, Kęstutis, Višlius, Meilius, Ligeikis, Pūkeikis, Vyžeikis, Butkus. Mažai težinomi senieji moteriški vardai. Greičiausiai jie bus skyręsi tik galūnėmis: Daugirdė, Skirmantė, Vytautė, Žadeikė, Butautė.

Prieškrikščioniškosios eros vardažodžių kamienų prasmė kartais dar labai aiški, bet dažniausiai sunkiai beatsekama ar tik spėtina. Sudurtinio vardažodžio Daukantas pirmasis kamienas daug, antrasis kantas. Dėl antrojo kamieno kantas jau nėra taip aišku. Įprastinė kanto reikšmė yra briauna, kampas, krantas. Kamienas sutinkamas būdvardyje kantuotas. Tą patį ar bent taip skambantį kamieną sutinkame ir būdvardyje kantanas — sotus, patenkintas: šuo dar kantanas, neduosiu ėsti; kaimynas išėjo labai nekantanas. Kanta dar reiškia galėjimą pakęsti, dažnai su priešdeliu — apykanta; nenoras pakęsti — neapykanta. Kamienas kant sutinkamas vienkamieniuose asmenvardžiuose — Kantenis, Kančiūnas, Kantautas; vietovardžiuose — Kanteikiai, Kantaučiai, Kantūnai. Kantrimas yra dvikamienis vardažodis, greičiausiai iš kantrus — Rimas. Rimas yra senovinis vardas, vėliau virtęs pavarde, šiais laikais vėl populiarus vardažodis. Greta ir Rimantas. Daumantas greičiausiai taip aiškintinas: dau sutrumpėjusi lytis iš daug; mantas senas žodis, prūsuose yra buvęs asmenvardis Mantas. Jo prasmė beatsekama iš palyginimo su senosios graikų kalbos žodžiu mantis, kas reiškė pranašą, išminčių. Šių dienų lietuvių kalboje manta reiškia turtą, gerybių telkinį. Senasis asmenvardis Normantas galėjo turėti prasmę: nori mantos, gerybių arba nori išminties.

Krikščioniškieji lietuvių vardai yra kilę iš trijų pagrindinių šaltinių. Hebrajų kilmės, žinoma yra Adomas ir Ieva, žmonijos pradininkai, dar neseniai dažni tarp lietuvių. Tai hebrajiško Senojo Testamento literatūrinės figūros. Adomas reiškia kilęs iš žemės. Hebrajų adama — žemė; Ieva, heb. Chawwah iš žodžio hajah — gyvenimas. Vardą davė Adomas (Prad. 3, 20). Pavadino savo draugę gyvenimu, nes per ją prasitęs žmogaus gyvenimas per kartų kartas. Kiti hebraiškos kilmės vardai ir jų atsekama prasmė: Jonas — maloningoji Dievo dovana, Juozapas — te papildo Dievas, Marija — kartybė, Ona — malonybė, Janė bei Joana — Dievo dovana, Mykolas — panašus Dievui, Danielius — Dievas mano teisėjas, Elžbieta — Dievo pažadas. Tomas (aramajų kalbos) — dvynukas.

Graikų kilmės yra lietuviškasis artojas Jurgis (gr. Georgios - žemdirbys), atėjęs pas mus per vokiečius, kur jis buvo išvirtęs į Jorges, Joerg.

Rus daugiau

Mūsų buities...

Atkelta iš psl. 6

yra pametę galvas (primena reorgus Čikagoje) su laiku nurims ir grįš į sveiką protą.

Anglų kalba. Mes norim ar nenorim, angliškas liežuvis pamažu pradeda išstumti lietuvišką. Nors spaudoje ir susirinkimuose šaukiama, kad anglų kalba mūsų tarpe yra tabu. Jaunimas nekreipia į tai jokio dėmesio. Vis daugiau ir daugiau į mūsų susirinkimus (Sydnejaus sportininkai) atsivedama svetimtaučių. Be abejo su jais ateina ir anglų kalba. Neretai jie išrenkami ir į valdybą (Melbourno sportininkai), tada be anglų kalbos neapsieisi. Kad tai būtų lietuviai, kurie silpnai ar visai nebemoka lietuviškai, dar būtų galima suprasti ir net pateisinti, bet kada ateina gryni svetimtaučiai, jau negerai. Tai savo rūšies infiltracija kenkianti mūsų lietuviškumui.

Panašiu keli eina ir senimas. Kas čia tokio, kad australas yra lietuvių klubo vedėjas, gal už metų, kitų ir bendruomenės pirmininkas bus australas, o po to, mes ir sapnuosime angliškai. Šauksime ar nešauksim, vargu ar beimanoma bent kiek atsukti laikrodį atgal. Jau daug iš mūsų jaunimo (nekalbant apie anūkus) yra beveik visiškai paskendę nutautėjimo liūne, kuriems Litho (lietuvių kalba) yra tik vaikystės prisiminimų aidai.

Žinoma, turime dar optimistų, gal geriau sakant svajotojų, kurie tiki į jaunimo atgimimą, lietuvišką renesansą. Gaila, kad tai tik svajonė, nes gyvenimas rodo — liūdna yra visų išeivių likimo dalia. Daug kas teigia, kad negali įsivaizduoti lietuvį kalbantį tik angliškai. Nori ar nenori, teks praplėsti vaizduotę.

Adelaidėje plinta gandai, kuriuos skleidžia nenuoramos tautiečiai, kad Norwoode lietuviai ruošiasi statyti Šv. Alfonso šventovę, o prieš tai, žada būsimam jos klebonui nupirkti naują mašiną. Manyčiau, kad komentarai visai nereikalingi, o be to, ir adelaidiškiai labai jų nemėgsta.

Rimtai kalbant, kolei Adelaidėje gyvens kunigas, kuris buvo kandidatu į klebonus ir sužavėjo nemaža tautiečių (ypatingai vyresnio amžiaus moteris, nesakyčiau, kad jos būtų davatkos), tol tarp vietos lietuvių nebus nei vienybės, nei ramybės.

Tarp kitko, šnekama, kad buvo atisiradęs ir trečias kandidatas, bet pabuvojęs Adelaidėje kelias dienas, nutarė jog neverta su jais prasidėti.

ALB Krašto Valdyba pranešė Vasario 16 d. bendruomenės vajaus rezultatus (Daugiausia surinkta Adelaidėje) iš įvairių apylinkių bei seniūnijų. Jų tarpe nesimatė Sydnejaus apylinkės. Reikia tikėtis, kad sidnėjiškiai tiek daug surinko (o gal nieko), jog iki tol nesuspėjo suskaičiuoti, nežiūrint to, kad Krašto Valdyba yra tame pačiame mieste.

Alter Ego

Padėka

Dangiškojo Lietuvos ir lietuvių skautų globėjo Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimas Geelonge buvo suruoštas 1984 metų kovo mėnesio 18 dieną. Minėjimą suruošti ėmėsi Geelong Skautų Židinio vadovybė, pasikvietusi tam tikslui vietoje veikiančių lietuviškų organizacijų atstovų šventei ruošti komitetą. Vieningo darbo dėka, šventė pravesta pasigėrėtinai, už ką Židinio vadovybė nuoširdžiai dėkoja:

Kun. P. Vaseriui - atnašavusiam šv. Mišias ir šventojo garbei pasakytą pamokslą St. John bažnyčioje.

Bendruomenei ir organizacijoms, dalyvavusioms su vėliavomis, tautine, L.S.S. Australijos Rajono, L.S.K. "Vyčio", "Šatrijos" skautų tunto, bažnyčioje ir salėje.

Bažnyčioje, s. V. Mačiuliui už lekcijos ir skautams už Šv. Kazimiero maldos ir prašymų skaitymus. Skautėms T. ir A. Bungardaitėms, ps. P. Valodkai už Šv. Kazimiero paveikslo bažnyčioje ir salėje įnešimus ir šv. Mišių aukų atnešimą.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos pirmininkui p. V. Čižauskui už dalyvavimą šventėje, invokacijos ir maldos skaitymus.

L.S.S. Australijos Rajono Vadui s. A. Pociui, už šventei pritaikintą minčių paskaitą.

A.L.B. Krašto Valdybos pirmininkui p. V. Bukevičiui ir L.S.S. Tarybos atstovui v.s. fil. B. Barkui už sveikinimus raštu, o taip pat A.L.B. Geelong Apylinkės Valdybos pirmininkui p. V. Stuikevičiui ir Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkei ps. B. Prašmutaitei už sveikinimus žodžiu.

Melbourno Parapijos choro nariams, jo dirigentui p. P. Morkūnui, akompanuotojai p-lei Z. Prašmutaitei, choro administratoriui p. K. Mieldažiui už atsilankymą ir giesmių giedojimą bažnyčioje ir jų koncertą salėje.

Šventės Ruošimo Komiteto nariams - organizacijų atstovams: p. V. Stuikevičiui - Apylinkės Valdybos, p. J. Gailiui - Lietuvių Sąjungos, p. V. Bindokui - Sporto Klubo "Vyčio", s. V. Mačiuliui - "Šatrijos" skautų tunto, už nuoširdų bendradarbiavimą šventės ruošimo darbuose.

Židinietėms - p.p. M. Bindokienei, A. Bungardaitei, S. Bungardienei, I. Gailiuvienei, O. Gvildienei, L. Koszela, I. Luscombe, M. Manikauskienei, A. Scano, G. Valaitienei už paruošimą pietų bei p.p. L. Bungardai, J. Manikauskui, K. Starinskui, C. Valodkai už pagalbą tvarkant salę.

Ponams Medeliams už Šv. Kazimiero paveikslui altorėlio paruošimą ir papuošimą, p. M. Kymantui - paskolinusiam tautinių drožinių žvakides ir pravedusiam dainas salėje, p. V. Povilaičiui - paskolinusiam Šv. Kazimiero paveikslą.

Skautėms N. Luscombe ir R. Starinskaitei įteikusioms Šventės Ruošimo Komiteto vardu dovanas Melbourno Parapijos chorui.

Visiems Geelong ir apylinkių lietuviams, gausiai dalyvavusiems šventojo Lietuvos karalaičio šventėje.

Atskira padėka reiškiama A.L.B. Geelong Apylinkės, Geelong Lietuvių Sporto Klubo "Vyčio", Geelong Lietuvių Moterų Draugijos valdyboms, p.p. C.P. Vaičekauskams, A.A. Žvirbliams, A. Jančiauskienei ir visiems kitiems, kurie šios šventės rengimą parėmė finansiniai.

Visiems nuoširdi padėka ir meilė.

v.s. Alg. Karpavičius
Židinio vadovybės vardu

Toli atsiliksi neskaitydamas Mūsų Pastogės!

Informacija

PRANEŠIMAS

Gauta žinia per ALB Krašto Valdybą, kad metų pabaigoje į ALB Lietuvių Dienas atvyksta iš Čikagos buvęs PLD Komiteto pirmininkas ir plačiai bendruomenėje besireiškiąs Dr. Petras Kisielius. Jo dalyvavimas ALB Lietuvių Dienose bus didelis L.D. praturtinimas. Tikimės, kad svečias nebus apviltas.

XV—JI VINCO KRĖVĖS LITERATŪRINĖ PREMIJA

Jau penkioliktą kartą Lietuvių Akademinis sambūris Montrealyje paskirs Vinco Krėvės literatūrinę premiją už grožinės lietuvių literatūros kūrinį, išleistą 1982-1983 metais išeivijoje. Iki šiol šią premiją yra laimėję šie rašytojai: Jonas Aistis, Jonas Mekas, Algimantas Mackus, Kostas Ostrauskas, Vincas Ramonas, Marius Katiliškis, Antanas Vaičiulaitis, Liūnė Sutema, Kazimieras Barėnas, Juozas Kralikauskas, Eduardas Cinzas, Tomas Venclova, Henrikas Nagys ir vėl Eduardas Cinzas.

Leidyklos arba patys autoriai prašomi atsiųsti bent po vieną egzempliorių 1982 - 1983 metais išleistųjų knygų šiuo adresu: H. Nagys, 700—B Champagneur Ave., Montreal — outremont, Quebec, Canada, H2V 3P8.

Neprisiųstos knygos nebus svarstomos.

H. Nagys

MELBOURNO LIETUVIŲ BIBLIOTEKOJE

Aukojo $ 10 V. Žygas, $ 5 K.E. Milinskai.

A. Navicko dovana: Mergaitės tautinių drabužių komplektas.

Gauta Šaltinių Bibliotekai: Vaižganto "Aplink Baltiją", kas jau yra pajūryje ir kas dar norėtų ten būti, Vilnius 1919.

V.R. Aniulių dovana: Lietuvių kino menas šiandien, Vilnius 1981. M.K. Čiurlionio "Pasaulio sutvėrimas", aplanke 13 atspaudų, Vilnius 1973. Lietuvos architektūros paveikslai, aplanke 16 atspaudų, Kaunas 1972. Mečislovo Bulakos "Vilniaus senamiestis", aplanke 24 sangvino piešinių atspaudai, Vilnius 1958. Visi čia minimi atspaudai didelio formato, tinkami įstiklinimui ir įrėminimui.

Iš A. Baleišio pomirtinio palikimo: L. Šepečio "Modernizmo metmenys", tapyba, Vilnius 1967. A. Pilypaičio "Kauno rotušė", Lietuvos architektūros paminklai, Vilnius 1961. Vl. Bartusevičiaus "Lietuvių liaudies muzikos instrumentai ansamblyje " Lietuva", Ryga 1969. "Kur tas šaltinėlis", žinomiausios lietuvių liaudies dainos su gaidomis, Vilnius 1959. P. Galaunės "Muziejininko novelės", Vilnius 1967. G. Kakaro "Šimtas astronomijos mįslių", Vilnius 1967. A. Vadopalo "Agronomijos pagrindai", Vilnius 1973. A. Stanaičio ir P. Adlio "Lietuvos gyventojai, Vilnius 1973.

Visiems mūsų bibliotekos geradariams nuoširdus ačiū.

Bibliotekos vedėjas

PAMALDOS ENGADINE

Paskutinės šių metų gegužinės šv. Mišios bus laikomos Šeštinių dieną gegužės 31 d., 12 val. dienos metu Lietuvių Sodyboje, 23 Laurina Ave., Nth Engadine.

Sodybiečiai maloniai kviečia visus atsilankyti.

S.L.M.S.G. Draugija

TAUTOS FONDAS

Įvairiomis progomis sydnejiškiai prisiminė Lietuvos laisvės reikalus aukodami Tautos Fondui:

J. Grybas $ 10.

Vietoj gėlių laidojant visuomenininką Česlovą Liucką aukojo Tautos Fondui: po $ 10 - A. ir L. Kramiliai ir L. ir H. Karveliai.

Iš Adelaidės gauta, per Tautos Fondo įgaliotinius, $ 1000 a.a. Juozo Norkūno palikimas. Amžino atilsio šiam kilniam tautiečiui ir užuojauta jo artimiesiems.

Vietoj gėlių a.a. Anastazijos Klemenienės pagerbimui aukojo Tautos Fondui: po $ 5 - A. Jablonskienė, Alf. Bajalis, S. Klemenis, Tom Klemenis, neįskaitoma pavardė, Stefanija Kairienė.

Po $ 4 - Chua Eng Sien, Joanna Skora, Krystyna Gooroh, Alg. Bajalis.

Po $ 3 - p. Daugelienė, K.L. Ankus.

Po $ 2 - E.A. Kolbakas, I. Kalėda, J. Kedienė, Kathleen Danyer.

Visiems nuoširdus ačiū.

IŠVEŽTŲJŲ MINĖJIMAS

Ir šiais metais Tautos Fondo Atstovybė ruošia išvežtųjų minėjimą lietuvių bendruomenėje šia tvarka:

birželio 10 d. 11.30 val. Iškilmingos mišios St. Joachims bažnyčioje Lidcombe, celebruoja prel. P. Butkus MBE, giedant Dainos chorui.

Tą pačią dieną 3 val. Lietuvių Klube vyks minėjimas - akademija. Kviečiami Sydnejaus ir apylinkių lietuviai prisiminti komunistinio teroro aukas ir gausiai dalyvauti pamaldose bei Lietuvių klube viešame minėjime.

Tautos Fondo Atstovybė
Australijoje Sydney

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708-1414)

Gegužės 26 d., šeštadienį, 7.30 val.
KLUBO VAKARAS
* Šokiai grojant geram orkestrui.
* Programoje dainininkė iš New Zealand STELLA BLYDE.
* O taip pat ir traukiamas laimingojo klubo nario numeris. Premija turėtų siekti $ 100, jeigu nebuvo ištraukta šeštadienį, gegužės 19 d.
ĮĖJIMAS $ 5.

Gegužės 27 d., sekmadienį, 2.30 val.
TURGUS! TURGUS!
DAUG LAIMIKIŲ IR VISADA GERA NUOTAIKA!
KVIEČIAME ATSILANKYTI!

Skanus ir pigus valgis kiekvieną trečiadienį nuo 5.30 iki 8 val.
ŠVEDIŠKAS STALAS —
SMORGASBORD. Kaina $ 3

PRAMEŠIMAS

Australų-lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Draugijos metinis susirinkimas šaukiamas sekmadienį, gegužės 27 d., 4 val. Syd. Lietuvių Namuose Bankstowne. Po susirinkimo bus rašomi laiškai lietuviams politiniams kaliniams Sov. Sąjungoje.

Visi Draugijos nariai prašomi dalyvauti; taip pat kviečiami visi bendruomenės nariai, kurie rūpinasi mūsų kovojančiais broliais ir sesėmis Lietuvoje.

VISUR VISAIP

Sydnejuje gegužės 11 d. savo garbingą 70-tą gimtadienį atšventė mokytojas ir bendruomenės veikėjas Jurgis Reisgys. Sukaktuvininkas yra iš tos pačios plačios lietuvių kovotojų ir veikėjų Reisgių giminės Mažojoje Lietuvoje tiesioginė atžala, mokytojavo Klaipėdos krašte ir Didž. Lietuvoje, o išeivijoje plačiai reiškėsi lietuvių bendruomenės kultūrinėj veikloj. Ir būdamas pensininko stone Jurgis neatitraukė rankų nuo lietuviškos veiklos skaitydamas ir sekdamas lietuvišką spaudą vis nuolat papildydamas savo nuo seno kruopščiai komplektuojamus lietuviškais klausimais archyvus, kokių retas beturi išeivijoje. Dar Vokietijoje sukūręs šeimą su Terese Dobkevičiūte abu plačiai reiškėsi lietuviškoje veikloje, išaugino tautiškai susipratusią šeimą. Įvertindami ir reikšdami pagarbą sukaktuvininkui linkime dar daug šviesių ir saulėtų metų.

LIETUVIS POLITRUKAS SYDNEJUJE

Pakeliui iš Naujosios Zelandijos, Sydnejuje savaitę laiko praleido trečias pagal svarbumą okupuotos Lietuvos komunistas Lionginas Šepetys. Jis yra kompartijos Centro Komiteto sekretorius. Iš profesijos architektas L. Šepetys nėra perdaug aršus veikėjas, vienu metu jis buvo sovietinės Lietuvos kultūros ministeriu, yra išleidęs knygą meno klausimais, be to jis pirmininkauja komitetui, duodančiam leidimus išvykti į kapitalistines šalis, kaip sovietuose vadinams laisvasis pasaulis. Gegužės 1 d. L. Šepečiui priėmimą surengė vienas labai vaišingas mūsų tautietis. Dalyvavo negausus būrelis draugų, kurie kaip ir šeimininkas gali bet kada ir bet kuriam laikui vykti į okupuotąją Lietuvą.

Svečias papasakojo, kad Naujojoje Zelandijoje jis lankėsi su valstybine misija, plačiau tos misijos neapibūdindamas. Jį lydėjo vertėjas rusas iš Maskvos. Lietuvos kompartijos sekretorius žodžiais "važiuokite, vyrai, pas mus" kvietė visus kuo daugiau lankytis okupuotoje Lietuvoje, papasakojo, kad Kaune bus statomas naujas didelis viešbutis, kurį užbaigus lietuviams Lietuvos žemėje bus leista pabūti net... penkiolika dienų. Giminių išleidimas pasisvečiuoti į užsienį priklauso, jo žodžiais tariant, nuo to kas kviečia. Sovietinis pareigūnas taip pat nusiskundė išeivijos "prietaringumu", kuris mums kliudąs matyti sovietinės Lietuvos laimėjimus. Kaip pavyzdį nurodė Kaune pastatytą paminklą Maironiui, apie kurį neparašė nė vienas laisvojo pasaulio lietuvių laikraštis. Iš visko atrodo, kad politrukai Lietuvoje atidžiai seka mūsų spaudą ir kreipia rimtą dėmesį ne tik į tai kas joje rašoma, bet ir į tai, ko nerašoma.

"KONRADO KAVINĖ" SYDNEJUJE

Savu laiku nepriklausomoje Lietuvoje Kaune buvo pagarsėjusi kavinė, į kurią vakarais rinkdavosi beveik visas Kauno elitas - rašytojai, žurnalistai, menininkai, muzikai, teatralai, ir visokio plauko laisvų profesijų atstovai. Bandydami atkurti senąjį "Konradą" Sydnejaus skautų židiniečiai gegužės 12 d. tokį Konrado kavinės vakarą surengė Sydnejaus Lietuvių Klube. Programoje buvo pademonstruotos iš juostelių Čikagos Lietuvių Operos ištraukos iš Ponchielli operos "Lietuviai", kurią sėkmingai pastatė užpernai Čikagoje. Susirinkę gausūs svečiai, susodinti prie atskirų staliukų, pačių židiniečių buvo aptarnaujami kava, pyragaičiais ir gėrimais. Visas to vakaro pelnas buvo paskirtas Sydnejaus Lietuvių Namams paremti, ir jo gauta apie $ 900! Tai buvo gana originalus ir patrauklus parengimas ir dalyvavusieji tikrai pasijuto visai kitoj atmosferoj ir kitame laike.

***

Nežiūrint parodytų pastangų iš Internacionalinio Olimpinio Komiteto pusės, sovietų nusistatymas boikotuoti šių metų olimpines žaidynes Los Angeles (JAV), palieka neperkalbamas. Matyt, sovietai turi rankoje svarų kozerį, kuris galįs sugriauti šių metų olimpines žaidynes.

VIETOJ GĖLIŲ

Pagerbdami a.a. Anastaziją Klemenienę vietoj gėlių M. ir J. Žemaičiai Mūsų Pastogei aukoja 10 dolerių. Ačiū.

Išreikšdami pagarbą mylimam draugui a.a. Alfonsui Šernui vietoj gėlių Mūsų Pastogei aukojame 20 dolerių. Kostas ir Jadvyga Pauliukėnai. Ačiū.

Mirus brangiam bičiuliui a.a. Česlovui Liutikui ir užjausdamas jo vaikus dukrą Nataliją ir sūnų Jurgį kartu liūdėdamas skiriu Mūsų Pastogei vietoj gėlių 20 dolerių. Juozas Kapočius. Ačiū p. Kapočiui.

Ir Vatikane jaučiamas nepasitenkinimas, kad dabartinis popiežius daugiau dėmesį kreipia ir laiko praleidžia savo kelionėse, negu kanceliarijoje sėdėdamas ir dirbdamas Bažnyčios gerovei. Per savo popiežiavimo laiką popiežius Jonas Paulius II jau aplankė 43 pasaulio šalis aplink visą pasaulį per penkerius su puse metų. Tai pirmasis popiežius, pasiryžęs per tikinčiųjų aplankymus pasitarnauti daugiau Bažnyčiai, negu tik darbuotis įstaigoje. Atrodo, kad jo pasirinktas kelias pilnai pasiteisina.

PADĖKA

Australų — Lietuvių Žmogaus Teisėms Ginti Draugija širdingai dėkoja Syd. Liet. Moterų Soc. Globos Draugijai, paaukojusiai $ 30 pagerbiant a.a. Stasį Šimkų. Auka bus panaudota lietuvių politinių kalinių šalpai Sov. Sąjungoje.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
Published
by the Lithuanian Community
Publishing Society Ltd.
P.O. Box 550
Bankstown, N.S.W., 2200

Redaktorius V. Kazokas
Redakcijos adresas: 13 Percy St. Bankstown, N.S.W. 2200
Tel. 709 8395

Redakcija rašinius taiso ir skelbia savo nuožiūra. Už skelbimų turinį neatsakoma.

Administracijos adresas:
P.O. Box 550 Bankstown 2200
Administracijos tel. 709 4846
Prenumerata:

Australijoje metams	$ 20
Užsienyje paprastu paštu	$ 24
Oro paštu į N. Zelandiją	$ 35
Oro paštu kitur	$ 50

Printed by Rotor Ltd.